

Razgled po svetu.

Avstrija.

Budapešt, 19. sept. Tukaj so se socialdemokrati in policija sprijeli. Socialdemokrati so demonstracijo vprizorili, kar pa mogoče na policija ni dovolila, "ker so bili izgredi za pričakovati." Močni policijski oddelki so demonstrantom pot zaprli in zahtevali, da se razidejo, kar pa le ti niso ubogali.

Ranjenih je na obeh straneh veliko in tudi aretacija se je izdatno obnesla.

— Dunaj, 20. sept. Tu so Slovenci Nemce izživali, (?) ter je prišlo do spopadov, a ko je policija na plan stopila, so demonstranti le to napadli. Policija je morala orožje rabiti in sta dva demonstranta mrtva veliko pa jih je ranjenih.

— Novi vojni zakon je razglašen, po katerem bodo posihmal pešci samo po dve leti aktivno služili; pri vseh drugih vojnah ostane tri (pri mornarici štiri) letno službovanje nadalje v veljavi.

Presentno vojaštvo v mirnem času se za 45,000 mož pomnoži. Na Ogrskem kakor drugod, ostane kot armadni jezih, nemški.

— Temešvar, 20. sept. Na Ogrskem pobegla družba tatov in roparskih morilcev so v New Yorku na parniku "Deutschland" prišli. Zadnje hudodelstvo so storili, ko so nekoga trgovca v Vaez umorili in 40.000 kron propali.

V Ljubljani zboruje VIII. kongres slovanskih časnikarjev. Prišli so časnikarji iz vseh slovanskih narodov: češki, ruski, poljski, rusinski, hrvaški, srbski, bolgarski in slovaški. Vseh je okoli 120.

Mi jim želimo mnogo uspeha v probujo in zavednost dremajočega ljudstva!

Nemčija.

Norimberk, 20 sept. Med severno-nemškimi in južno-nemškimi socialdemokrati je v tukijski konferenci do spora prišlo. Povod temu je dala razprava, naj li soc. dem. državni poslanci, pri državnih proračunih glasujejo za prispevanje davkov, ali ne.

Strankarsko glasilo "Vorwärts", izraža nado, da se spor poravnava, ker v nasprotnem slučaju, bi bilo to usodepolno.

Rusija.

Petrovgrad, 20. sept. Kolera se strahovito širi, ter je ruske mejo prekoračila in v Galicijo vdrla. V Petrovgradu, je v petek, 18. sept. v 24 urah 349 oseb za kolero zbolelo in 128 umrlo, a se sumi, da je policija resnično število zamolčala.

Mestno starešinstvo, se je zelo zanikarno vedlo o sanitarnih naprav, da bi se kužna bolezen vsaj omejila, ter je šele sedaj \$250,000 v to svrhu dovolilo, ko je vlada zagrozila, da obsedno stanje proglasi čez mesto.

Metropolit (vrhovni duhovnik) v Petrovgradu, je odredil, da se v vseh cerkvah bogoslužje opravlja, da bi bog "šibo božjo" odvrnil; pravi, da je kolera božja kazen, ko ljudstvo brezbožno živi. (!)

Francija.

Paris, 21. sept. Sinoči je v telefonski centrali požar nastal, kateri se je z grozovito hitrostjo na glavno poštno poslopje razširil. Obedve palači so popolnoma uničene; škode je \$5.000.000. Brzjavni in telefonski promet v Parizu je za več mesecev nemogoč.

Vsak slovenski delavec mora čitati "Glas Svobode"!

Amerika.

Svarilo priselnikom.

New York, 20. sept. Iz juga naselniki grozne stvari poročajo. Bili so tja zvaljeni z raznim ugodnim obljubami, katere ni so bile drugo, kot nesramne prevare. Začetkom tega leta, je prišla iz Ogrske rodbina, obstoječa iz moža, žene in trije otroci. Mož po imenu A. Fischer, je imel približno \$500 denarja. Čital je neki vabljev oglas iz Hawkinsville, Georgia, ter je pisal tja, in ko se mu je vsa ugodnost, predstavila, šel je s svojo družino in nekaj rojakov v obljubljeni deželo Georgia. Minulo sredo je dobil neki rojak od Fischerja pismo, v katerem podrobno popiše, kako se mu je godilo in se mu še godi. On piše, da ne dosti, ko je bil prevaran, se mu je še grozilo, ko je proti takem početju protestiral. Izvleček pisma se glasi: "Vi se bodele še mojega pisma od januarja meseca spominjali, v katerem sem Vam vse dobro in lepo od tu opisal. Mislite si, da je vse humbug, kajti jaz sem nesramno osleparjen. Vse dobro in ugodno je le toliko časa trajalo, dokler sem vse moje ljudi in družine sem spravil, in pa dokler sem gotov denar imel. Mi smo 100 akrov z bombaževino in 45 akrov z koruzo obsejali in sicer na polovico pridelka, a bomo komaj toliko pridelali, da nam bo mogoče od tu iti; tako slabo zemljo smo dobili. 68 dni smo morali grmovje izsekavati. Nam dane obljube niso bile držane, in ko nismo več imeli denarja, postopalo se je z nami, kot s sužnji; hotelo se nas prisiliti, da bi bili vse popustili, ko smo naš denar in delavno moč tja dali.

Dolgo je trpelo.

Atlanta, Ga., 21. sept. Presinoči je governer Hoke Smith predlog podpisal, kateri določa, da se smejo jetniki samo v skrajni sili v najem dati. V soboto večer je Legislatura ta predlog, po enomesečnim posvetovanju, sprejela.

S tem korakom je sistem v državi Georgia odpravljen, kateri je bil od leta 1865 v izdatni porabi, in ako bi mogli mrtvi govoriti, slisalo bi se marsikaj.

Grozna suša.

Philadelphia, 21. sept. Iz veliko krajev se poroča, da polje vsled hude suše grozno trpi. Farmerji ne morejo ozime žita sejati, ko zrnje ne more kaliti in se v zemlji posuši. Veliko mest, katere vodo iz potokov in rek dobavljajo, so v kritičnem položaju, ko so potoki vsahnjeni in ni vode dobiti veliko milj na okrožju.

Philippine.

Manila, 21. sept. V preteklih 24 urah je 58 oseb za kolero zbolelo, 19 pa umrlo. Okuženi kraj se je razširil, a oblasti so mnenja, da bo kmali boleznj kos. Zvezni vojniki stražijo studence, da ne pridejo nesnage v vodovode.

Vojni prometni parnik "Sheridan", na katerem sta se dva slučaja o kolerni prigradila, so desinficirali, ter je odplul v Nagasaki, Japonsko, od koder je v San Francisco namenjen.

Velik požar.

Chelsea, Mass. 21. sept. Veliki tovarni za zaboje Atwood & Mc Manus, v Yale str. in Hill Rowland Brass je danes požar uničil Chelsea glažuta in Lee Bros. tovarna za obutev so tudi v plamenu. Ob 10. uri dopoldan so se shrambe Standard Oil Company unele. Tam je velike množine Nafte in Gasolina shranjene.

HEARST IN DRUGI.

Viljem R. Hearst, ustanovitelj samostojne (Independent) stranke, razkrijujaka na svojem agitatoričnem popotovanju za omenje, no stranko umazano perilo nekih republikancev, kakor tudi demokratov.

Senator Foraker, republikanec je prejel velikanske vsote za izdajalska svoja dela v postavoda jalstvu v Washingtonu od Standard Oil Companije; in sedaj se zagovarja stem, ko pripoznava da je služil Standard Oil Compniji in je tudi ponosen na to. Fej taki ljudski zastopniki!

Nadalje je Hearst odkril tudi lumparije demokrata Haskellna, guvernerja države Oklahome in velikega prijatelja Bryana. Guverner Haskell se je pa tako hudo vjezil, ter prosil Hersta da bi dovolil, da si volita odbor petih uradnikov največjih ameriških časopisov, ki bi naj vso zadevo med njima preiskal in poravnal: toda Hearst mu tega ne dovoli pač pa mu je grozno hudomušno odgovoril skoz poročevalno zvezo. Radovedni smo, kaj bode počel Haskell sedaj, in tudi Foraker nad katerim je že predsednik Roosevelt pričel vihteti svoj big stiek.

Debs in rudeči vlak

se sta povernila iz zapadnega potovanja v Chicago danes 25. sept. ob 6 uri v jutro in ob 10 uri predpoldne se pa zopet odpotila na pot po vzhodu.

Opozarjamo rojake tudi po vzhodu, da se polnoštevno vdeležujejo njegovih predavanj, kjerkoli se bode mudil. Kod se bo vozil in kje se bode vstavljal, bo poročali lokalni listi pred njegovim prihodom.

Nov socialističen časnik

bo pričel kmalu izhajati v Milwaukee, Wis., in sicer v Polškem jeziku. To bode zopet grozno ljuda brea za tamošnjega škofa, ki mu preklicani socialisti delajo vedno tolikih preglavje ne glede na to, da jih je že javno izpred altarja prekel.

Iz zapada.

West Plains, Mo., 22. sept. V Pretoniji, Ark. živečih rodbinah John Roberts in Obadiah Kessinger je vladala že več let krvna osveta, kateri je več članov obojih rodbin, življenje žrtvovalo. Sedaj je bila vrsta na Robertsu, da se nad Kessingerjem maščuje, a da se stvar konča, šel je poslednji h County Sherifflu in pomoč zahteval. Sheriff je na to meščanstvo organiziral, ter se z "vojno" na farmo Robertsu podal, da bi tega v zapor odvedli. Toda, Roberts in njegova žena sta štiri ure svoj dom hrabro branila, ter na Sheriffa in njegove ljudi streljala. Ko je bil boj končan, sta bila sheriff in Kessinger mrtva. Roberts in njegova žena smrtno in trije napadalec težko ranjeni.

Politika?

Pittsburg, Pa., 21. sept. 100,000 (?) delavcev bo 1. oktobra, v tukajšnjih livarnah in jeklnah vposkljenih. Velike tovarne so že vse potrebno odredile, velikem trgovcem kredit dovolile in zagotovilo dale, da se ne bojo nastavljene cene krčile, ter jih pozivljale, da naročila za svoje zaloge, vposlejo. To vse po politiki smrdi; ko se hoče temveč volilcev v prilog republikancem dobiti, delavcem bojo delo dali, in to je vse.

Pittsburg, Pa., 21. sept. V plavžih Carnegija v Homestead, in v Howardovi podvozni tovarni je konec oktobra 1. 1. prvič dvojni delavni čas vpeljan. S tem bo več tisoč delavcem pomagano.

FINANČNI POLOM.

Chicago, 22. sept. Ena tukajšnjih finančnih podjetji je 20 mesecev obstojala, v katerem času so "gemblerji" za en milijon petsto tisoč dolarjev delnic po celi deželi razpečali, in sedaj je podjetje skoz sodišče oskrbniku v rolke prišlo. Samo, pri vsem tem je to vrag, da oskrbnik ne ve, kaj da hoče oskrbnovati; kajti našel je celo kopico ničverdnih "vrednostnih" papirjev in pa \$319.92 denarja v gotovini. Kje, da se nahaja ostalih 1,499,680.08, te sedaj išče.

Gre se za polomljeno "Mercantile Securities Company". Oskrbnik John C. Fetzer, je ob enem tudi oskrbnik "Central Life Securities Company", katera je mati prvo imenovane Companije. Mercantile Securities Co. je bila januarja meseca 1907 ustanovljena in s \$2,500,000 kapitalizirana rudniška korporacija. Delniškim kupcem se je govorilo, da hočejo za to delnice razprodati, da se iz skupnička banko ustanovi.

Prav preprosto sleparstvo; bomo vidili, kaj se bo ptičem zgodilo!

Previdnost.

Washington, D. C., 22. sept. Zvezna vlada je vse potrebno odredila, da se prepreči vhod kole-re iz Philippinov in Rusije. Za ladje, katere iz philippinskih in ruskih pristanišč priplovejo, je strogo osebljenje. — kvarantena — odrejena. Ameriški konzuli v Rusiji imajo nalogo, natančno poročati o stanju epidemije, ter paziti na priselnike, da petdnevno osebljenje prestojé. Eden zdravstveni uradnik je poslan v rusko pristaniško mesto Libav, da od tam v Ameriko ploveče ladje nadzoruje.

Brezdelnost vsled suše.

Mahony City, Pa. 22. sept. New Boston cehe Mill Creek Coal Co. so zaradi pomankanja vode zaprli. Ko že več tednov ni deževalo, so vsa podjetja močno prizadeta. Živali so iz rovov spravili. Okoli 1000 rudarjev je brez dela.

Cumberland, Wyo. sept. 1908. Cenjeni "Glas Svobode": ... In ob enem Vam pošiljam tudi naročnino za naprej. Moja naročnina poteče še le meseca Novembra pa mislim, da je vse eno če plačam dva meseca poprej?

Tukaj stavkamo že od 1. septembra: slišijo se razni glasovi: eni da bomo kmalo začeli zopet z delom, a drugi pravijo, da bomo stavkali več mesecev.

Delavci so tu unijski, in "sklabov" do sedaj še ni bilo. Drugih posebnosti nimam za poročati, toraj s pozdravom John Fakin

POZDRAV.

Kot slovenski Štajerjec iz Celja hvaležno pozdravljam spoštovane gg. Frank Sama in V. Brunshmi, da v Minneapolisu, kakor tudi vse one, katerim je "Glas Svobode" pri sre. Marka Golavšek

Grozno hudodelstvo. Blizu postaje Alftčevski jekaterinske železnice na Ruskem so neznani hudobneži vrgli bombo v hišo nekoga Edelsteima ter je bila njegova najstarejša hči ubita, mož, njegov, 18letni sin in neka prijateljica z otrokom so bili hudo ranjeni. Prihodnji dan so vdrli roparji v bolnišnico, kjer sta ležala ranjeni oče in sin ter oba v navzočnosti strežajev ustrelili.

SLOVENSKA NARODNA PODPORNNA ZVEZA V CHICAGO, ILL.

Ker je članom te organizacije že nekoliko znan namen tiste, se sedaj do Vas obračamo, ter Vas opozarjamo, da se vsaki član naprednega duha zavzame, da deluje kolikor mu je mogoče, da pridobi zadostno število članov, da pride tempreje do potrebne konvencije, katera ima šele polno moč vse potrebno rešiti, na primer: usmrtnine, poškodbe, pogrebe itd.

Toraj, rojaki širne Amerike na delo! Kjerkoli se Vas nahaja 10 — 12 naprednega mišljenja, storite korak napredka, ustanovite društvo in priklopite ga k naši napredni zvezi. Mi dobro vemo, da bode mogoč marsikateri rojak veliko žrtvovati, toda naši potomci nam bodo hvaležni za naše blagodejno delo.

Mi smo zavzeli pravo pot, katero nas bode brez ovire privedla do zaželjenega cilja.

Mi ne poznamo nasprotnike, zavzamemo se pa za vse poštene napredne rojake, katerim je napredek pri sre. Zatoraj delujte na to, da bode to mlado drevo postalo tako krepko in močno, da se bodo veje po vsih delih Amerike razširile in povsodi obilo sadu rodile.

Kar se tiče konvencije, tako jo nemoremo popred sklicati, dokler ni zadostno število članov, to je 500, ker drugače so preveliki stroški za tako mlado organizacijo. Upamo pa, da bomo v kratkem dosegli lepo število, ker se rojaki povsod zanimajo za to prekoristno zvezo.

Toraj rojaki, ker Vas je le pešiča Slovencev, naj se eden ali drugi zavzame in naj piše podpisnemu za pojasnilo, katere Vam radovoljno takoj pošle.

S bratskim pozdravom.

Jos. Ivanšek, tajnik.

1517 S. 43rd Ave., Chicago.

Obisk.

Ta teden sta popotovala rojaka John Požar in Martin Butkovič iz Delaqua, Col. v Moon Run, Pa., ter se v Chicagi en dan in eno noč mudila. Kot v Chicagi ne znana, trudila sta se dokaj, da sta vprašajoč po našem uradništvu, do g. Ant. Mladiča prišla, kateri je rojalca k nam privel. Izrazila sta se, da jima je list "Glas Svobode" po naključju v roke prišel, ter sta se takoj odločila, da se nanj naročita kar sta tudi storila in o enim se z podporo listu, kot nova naročnika, prav kavalirski ponesla. Živila zavedenca!

POZOR ROJAKI!

Opozarjamo rojake, da nam bode kniga "Opatov Praporščak" kmalu pošla. Ta lepa zgodovinska povest obsega 211 strani in stane le 35c. poštne prosta.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošljamo:

za \$ 10.35	50 kron,
za \$ 20.50	100 kron,
za \$ 41.00	200 kron,
za \$ 102.50	500 kron,
za \$ 204.50	1000 kron,
za \$ 1018.50	5000 kron,

Poštarina je všeta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c.kr. poštno hranišni urad v 11. do 12. dneh.

Denarje nam poslati je najpriilčneje do \$25.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order alipa New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

109 Greenwich St., New York

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Martin Kačur.

ŽIVLJENJEPIŠ IDEALISTA.

Spisal Ivan Cankar.

DRUGI DEL.

III.

“Kdo pa je mislil na tisto? Živa duša ni mislila! Jaz ne vem, če je bil Samotorec zraven; morda je bil. Saj se ne gre za politiko, tudi ne za županovanje! Za to se gre, da se ljudje kaj naučijo, da se jim razum izbistri, da pogledajo malo dalje, preko teh hribov . . . za to se gre! — Knjig bi si naročili in časopisov in tisti učitelji, ki hodijo po deželi in učijo ljudi, kako je treba gospodari, naj bi prišli tudi v Blatni dal! . . . To smo rekli, drugega nič!”

Župan je gledal nezaupno.

“To si pa kar zapišite, učitelj; proti meni le nikar! Jaz že vem, kam meri ta reč! Saj ste začeli z bajtarji, z gostači! Kaj pa je tem beriva treba? Pa kaj je treba vedeti gostačem, ki nimajo polja, kvečjemu leho v najemu, kako se zemlja obdeluje? Jaz sem živel dobro, ko sem še platno prodajal, in živim zdaj prav tako dobro! Ne maram čisto nobene izpremembe! Ne knjig, ne časopisov, ne šomaštrov! Ne, jaz ne maram tega in nobeden v Blatnem dolu, ki ima kaj grunta! Bajtarjem in pritepecem, ki še bajte nimajo, pa so vseč take reči! Zakaj so jim vseč? Prišel je, predlanskim je menda bilo, človek sem, in je delal pri kovaču; nemški je znal; odkod je bil prišel, ga nismo praskali, in da smo ga praskali, bi se bil zlagal. In ta ni bajtarjev in gostačev samo učil, temveč razlagal jim je, da zemlja ni samo naša, ki imamo grunte, ampak vseh ljudi nasvetu, in da je vsak človek enako vreden, če ima kaj v mošnji ali ne, in da je krivica, če imam jaz kračo na mizi, gostač pa krompir v oblicah. Tako je učil — in veste, kaj se mu je nazadnje zgodilo? Nesreča ga je doletela, obležal je ob cesti in glavo je imel preklano. To je bilo ob žeganju, ob žeganju pa se zmerom toliko tepežev, da se žendarji še veliko brigali niso, kdo ga je bil tako neusmiljeno pobožal. Kaj pravite?”

Kačur je gledal srepo na župana in groza je bila v njegovem pogledu. Župan se je smehljaj; podbradek se mu je tresel in oči so se bile skrile popolnoma v tolsti lica.

“Tako jih je učil! In zato so jim vseč taki nauki, zato je bila šola polna, ko ste jih sklicali, bajtarje in gostače! In Samotorec, ta oberbajtar, je bil zraven. Sami dobro veste, da je bil zraven!”

Kačur je vstal, blede je bil in se je tresel.

“Torej kaj? Kaj ste hoteli povedati? Ali ste hoteli povedati, da bom obležal ob cesti s preklano glavo?”

Župan se je smehljaj zmerom enako, tiho in zadovoljno, s tresočim podbradkom in skritimi očmi.

“Kaj? Nič nisem hotel povedati! In kdaj bo šele žeganje!”

Kačur je šel in bilo mu je kakor v grdi, groznih sanjah. Tajnik je prihitel za njim z dolgimi koraki, potegnil ga je za suknjo in mu je zašepetal na uho.

“Na miru ga pustite! Ni dober človek! Nekaj je v njem — strah je človeka!”

“Kaj ste Vi razumeli, kaj je mislil povedati?”

“Jaz! Ne! — Tod pojdiva rajši, tod, v senci! Tam je nekdo ob oknu! — Razumel? Ne! Ampak jaz sem prišel v Blatni dol natančno tisti dan, ko je obležal kovač s preklano glavo . . . Kdo je storil? Bog vedi! Kovač je mrtev, čemu bi še drugi trpeli zaradi nje, ga? — Pustite župana na miru, nikar se mu ne zamerite! Bolje je, da se zamerite vsem cerkvenim in posvetnim gosposkam in še cesarju povrh! Človeku se lahko zadavi vrat, tako ali drugače! Ni

treba, da bi kakor tisti kovač . . . ta je samo življenje izobil . . . in kaj je življenje? Perišee zraka — drugega nič! . . . Torej — kaj sem rekel? Nič nisem rekel! Popolnoma nič! Zbogom!”

“Stojte!” ga je prijel Kačur za roko. “Vi veste, kako je bilo s tistim . . . s tistim kovačem! Na dan z besedo! Ne izpustim Vas!”

“Kaj?” se je začudil tajnik in je vzdignil obrvi visoko. “O čem da bi kaj vedel? O kakšnem kovaču?”

Kačur je pomislil.

“No, če je taka — zakaj pa ste v Blatnem dolu? Zakaj pa ne greste drugam? Saj ste svobodni!”

Videl je v mraku, da je tajnik čudno nakremžil obraz.

“Das sind Dinge, über welche um des eigenen Ansehens willen nicht gesprochen werden kann! — po domače povedamo: iščejo me! Lahko noč, gospodi!”

Dolgi tajnik je izginil v noč.

Kačur se je vrnil domov. Žena mu je prinesla večerjo na mizo; njene oči so bile rdeče in tudi na njenih licih so bile rdeče lise. Naglo je povečerjal, nato je stopil k otroku, ki je ležal v zibki in gledal nanj z velikimi, jasnimi očmi.

Vzel ga je v naročje; laže in mehko mu je bilo pri srcu. Ozrl se je na ženo, kakor da bi iskal prijaznega, mehkega nasmeha tudi na njenem obrazu.

Pospravljala je mizo; njena glava je bila globoko upognjena in solze so ji tekale po licih. Zvoljen je položil otroka v zibko.

“Za Boga, žena, kaj ti je? Povej mi vsaj naravnost, kaj sem ti storil!”

Ná, tam je že spet pisanje!”

Stopil je k polici in je odprl pismo; pogrelo ga je, toda kazal je miren obraz.

“Pa kaj to, če sem odklonjen? Eno službo more dobiti samo eden, prosijo jih pa deset! Drugi-krat bo drugače!”

“Desetkrat si že prosil, najmanj!”

“Saj lahko čakamo!” Kaj pa nam je hudega? Tudi v Blatnem dolu se da živeti . . . za silo . . .

Kri mu je zaplala v licih; sram ga je bilo, da se je ponizal pred ženo in da ni govoril, kakor je čutil. In čutil je globoko v srcu, z vso grenko silo: “Ne da se živeti! Prej bi se dalo živeti v ječi in pregnanstvu! Stran odtod, pa ču brez kruha in brez službe. Bog bo dal! Stran iz teme, tja, kjer je solnce!”

“Bi se dalo živeti, bi!” je vzkliknila žena. “Bi se dalo živeti, ko bi ti bil tak, kakor so drugi! Kaj si upam še na cesto, ko me gledajo postrani, kakor ženo tatu in razbojnika? So rekli prav, da bom še skežala! Kaj pa delaš združbo med ljudmi? Zakaj pa se bratiš s hlapci in gostači in jih kličeš skupaj, da se tam pomenkujete, kakor tatinska družba, ki se dneva boji? — Sram ga bodi! — je rekla Kolarka in Lovračev je dejal, da se ob nedeljah nikar ne prikaži v krmi! — Kakor gospa bi lahko hodila v cerkev, tako pa hodim kakor gobavka!”

Govorila je zmerom hitreje in glasneje, otrok je strmel nanjo iz zibke in je zakričal.

Kačur je stopil k ženi in jo je prijel trdno za roko.

“Tončka! Poslušaj! Ne govori tako! — Sami so ti povedali, kako me sovražijo, kako se me ogibljejo, kako pljujejo name naskrivoma in očitno — in zdaj mi še ti očitaj, ki te imam rad in ki me poznaš! Veš, zakaj so jezni name? Ker jim hočem dobro, ker bi rad, da bi bolje živeli, kakor so živeli doslej in da bi bili bolj ljudem podobni! Zdaj so še jezni name, zasramujejo me, kakor tatu in mi žugajo, kakor požigaven; ampak kmalu bo drugače, kmalu pride čas, ko mi bodo hvaležni in

me bodo imeli radi! — Dokler se to ne zgodi, Tončka imej me rada vsaj ti! Vsaj ti ne misli slabega o meni! Če me sovražijo in obrekuje človek, ki ga komaj poznam, mi ni posebno hudo pri srcu; izognem se mu, ker nisem priklenjen nanj. Midva pa sva priklenjena drugi na drugega, za zmerom, in obupati bi moral od bolečine in groze, če bi me še ti sovražila, če bi bil tvoj obraz zmerom tako objokan, če bi ne bilo več prijazne besede iz tvojih ust! Če sva priklenjena drugi na drugega, se me okleni!”

Lica so mu gorela; njen pogled je ostal hladan in miren.

“To so le besede! Seveda te imam rada, saj si moj mož! Ampak — počemu se brigaš za druge ljudi? Kaj imaš opraviti s tistimi hlapci? Kaj so te klicali? — Že vem! So mi že povedali! Ker združbo delaš med ljudmi, zato ne prideš v boljši kraj! In tudi v Blatni dol so te zato poslali! Pa mi tega nisi povedal prej, pred poroko! Molčal si o teh stvarih!”

Kačurju je kipele v srcu, da bi skočil k njej in jo udaril s pestjo v obraz. Tresel se je, oči so mu bile motne in zloba se je prikazala v njih.

“Molči!” je zakričal.

Ozrla se je nanj.

“Molči!” je ponovil tiše, izza stisnjenih zob.

“Že spet plešeta!” se je zasmejal nekdo pod oknom.

Kačur je stopil v drugo izbo zaloputnil je duri in se ni prikazal do jutra. Dolgo v noč je poslušal ihtenje žene in škripanje zibke v tečajih. Truden je položil roke na mizo, naslonil glavo na roke in zadremal. Še pol bdeč, že pol v sanjah je mislil na kovača, ki je bil obležal ob cesti s preklano glavo . . . Ni ležal; stal je sredi ceste, visok, v svetli gloriji; bled in resen je bil njegov obraz, od čela pa mu je kapala kri, v tankem curku, čez oko. Kačur je šel proti njemu in zmerom bolj resen, teman in osoren je bil obraz kovačev. In takrat je ugledal Kačur, da kovač ni bil sam; kakor sence so stali za njim, drugi poleg drugega, v dolgi, dolgi vrsti; vsi so bili blede in vsem je tekla kri po čelu, čez oko. “Kam?” je prašal kovač. “K tebi!” je odgovoril Kačur. “K tebi in k tvojim!” — “Ne k meni! Tam je tvoja vrsta!” — Kačur se je ozrl in ugledal ob cesti čudno, zelo smešno procesijo. Spredaj sta šla njegov tast, pijan in razcapan, in Ferjan s cilindrom na glavi; držala sta se pod pazduho in sta se opotekala. In za njima v dolgi, zibajoči se vrsti, druga za drugo predpustno našemljene sence, dolgi, upali, sirovi obrazi. Kačur je zakričal od groze — sam je šel med njimi, pogledal je sam sebi v zakrnavele, tope oči . . .

“Nerodno sem spal; odtod pušče sanje!”

Legel je na posteljo, toda glava ga je bolela in zaspati ni mogel dolgo . . . In ko je zaspal, je ugledal nenadoma deželnega šolskega nadzornika, ki ga ni videl prej nikoli. Velik in postaven gospod je bil, brado pa je imel tako dolgo, da mu je segala do pasu. V čudni obleki je prišel Kačur predenj. Zdelo se mu je namreč potrebno, da je sezul v veži čevlje, zavihal hlače preko kolen ter drsal trudoma in počasi po golih kolenih po stopnicah in križem po dolgih mostovžih. Tako je stal pred nadzornikom v novi črni suknji, s cilindrom v roki, bos, s privihanimi hlačami in ranjenimi koleni. Nadzornik se je ozrl nanj in je pomágnil narahlo z belo roko; Kačur je pokleknil in je čakal. Vdrugič je iztegnil nadzornik roko in je vzel dekret. Tam pa je bilo zapisano, da je imenovan Martin Kačur za učitelja zapoljskega, pod edinim pogojem, da vsak dan po kosilu in po večerji trebi zobé nadučitelju, župniku, županu in vsem ostalim članom krajnega šolskega sveta . . .

Jezen se je zbudil Kačur in je pogledal skozi okno; jutro se je svetilo za hribi. —

Žena mu je prinesla kavo.

“Kar sam pojdi v cerkev! Ni

treba, da bi hodil z mano!”

Kačur se je ozrl nanjo in je molčal.

“Zatajila bi me za židano ruoto!” se je zasmejal. “In še večeraj sem mislil, da bi mi bila tolažnica in . . . angel varuh!”

Zasmejal se je še glasneje, šel je skozi drugo izbo, pobožal je otroka po licih in se je napotil v cerkev.

Ko je srečaval na cesti ljudi in ko je stal med durmi zakristije ter se oziral po cerkvi, je čutil na svojem obrazu temne, zaničljive poglede: “Takle bi združbo sejal med ljudi! Takle golobraдец! Takle bi nas učil in mojstroval! Lakot, ki je naš kruh!”

Kačur ni povesil oči, toda v lica ga je skelelo in čutil je, kako so se mu tresle noge, bolj od srda nego od bojazni.

Po masi mu je pomignil župnik z glavo ter je stopal hitro pred njim v farovž.

“On mi pač ne bo ničesar očital . . . on, ki je učil nekoč prepovedati!” je mislil Kačur spotoma. Ko je videl pred sabo tega težkega, neokretnega, kmetskega človeka v ogoljeni suknji in se je spomnil, kako ga je videl nekoč, ko je prekidaval gnoj, golorok, v visoko zavihanih hlačah in noge zavite v žakljevinu, se mu je zdelo bolj smešno nego poniževalno, da stopa za njim kakor ministrant in da bo slišal morda iz njegovih ust modre, visokostne in karajoče besede.

“No, saj mi je pridigal celo župan . . . ta kanalja!” se je nasmešnil.

Župnik je slekel suknjo in se je okrenil h Kačurju.

“Veste kaj, učitelj, tega pa nečem!”

Kačur ga je pogledal z vprašujočimi, začudenimi očmi.

“Nočem tega!” je govoril župnik glasneje. “Dokler bom jaz živ — ne! Potem počnite, kar Vas je volja! Saj ste oženjeni, saj imate otroka, ali ne? Kaj še nimate dosti?”

Stoje je srebal kavo, ki jo je bila postavila na mizo debela dekla in je gledal iznad roke z osornim, srditim pogledom na Kačurja.

“Da se pomeniva dodobrega! — Kakšen vrag pa Vas je silil, da ste se začeli riti med ljudi, ki ne sodite mednje? Pustite jih na miru! Ti ljudje so moji, zastopite dobro, Blatni dol je moj! . . .”

“Ne maram Vam ga jemati —”

“Tiho! Potrpajte!”

Župnik se je bil razgrel, oči so se mu svetile izpod sivih obrvi, žile so se mu bile nabrekle na čelu. Pil je kavo in se je obrnil v stran.

Ko se je okrenil h Kačurju, je bil njegov obraz mirnejši in govoril je tiše.

“Sedite! Laže se bova pomenila! — Rekel sem, da je Blatni dol moj; pa to je samo pol resnice: tudi jaz sem njegov! — Pokmetil sem se, poživil napol, zato da bi živel tako, kakor je mogoče živeti v tem zraku, med temi ljudmi. Zgodilo se je polagoma; napol sem stopil mednje prisiljen, napol zadovoljen, ampak stopil sem tako korenito, da bi ne mogel več nazaj. Nikoli več! In da bi se bil takrat upiral — kaj bi koristilo? Ne stal bi na polju, temveč trohnel bi v zemlji že zdavnaj in ne bilo bi po meni lepega spomina, kakor bo, kadar umrjem nekoč! — Taka je zdaj stvar! Oni v meni, jaz v njih! Jaz njim mašo, oni meni bero! Ozmerjam jih, kakor me je volja, samo da jim pustim šego in zabitost! Enak sem jim po življenju in nehanju; kakor oni vsi se ne brigam za svet in ga ne maram, ori starem ostanim in kar je tuje, sovražim: zato me imajo radi in bodo jokali po meni! — Pa ste prišli Vi, človek mlad in tuj, in že zaradi tega nikomur prijeten; in zdaj ste se začeli celo mešati med ljudi, učiti jih, Bog vedi kaj, maročavati časopise, ki je v njih pisano, Bog vedi kaj . . . in šuntati bajtarje proti gruntarjem in gostačem proti kmetom — nič, molčite! — ampak jaz tega ne maram, ne maram!”

Razburil se je, da so se mu tresle roke.

(Dalje prihodnjič.)

ČITATELJI IN SOMIŠLJENIKI!

Besedo, PROSIMO! Besedo, katero smo vže večkrat zadne čase rabili je veliko pomagala, toda pa ne dovolj. — Sram nas je vedno to beračenje, a ker se pa nekateri prejemalci lista “Glas Svobode” še vedno ne zmenijo za te naše prošnje, primorani bomo jih izročiti, — ako ne poravnajo zapadlega dolga za naročnino NAJZADNJE DO 23. OKTOBRA T. L., to je dan, na kojega je “Glas Svobode” pred šestimi leti prvič izšel, — vladnemu kolektorju, izvemši tistih, ki so se nam pismeno opravičili in nas prosili, ne lista vstaviti, ker so privolili naročnino plačati, kakor hitro zopet delo dobe.

“VSE, STAVEC, TISKAR, POŠTA, VSE MORA BITI TOČNO PLAČENO, A KJE VZETI AKO NAROČNIKI SVOJO DOLŽNOST NE STORE!”

Ta stavek smo že nčštetokrat opravičeno citirali, in ga zopet ponavljamo, kot zadni opomin, ter povdarjamo, da nas vaka številka stane povprečno \$75.00, katero svoto smo PRIMORANI REDNO VSAK teden plačati, ker nam tiskarna drugače nebi lista tiskala. Z mirno vestjo lahko torej pristavljamo še to: “Vsako delo je svojega plačila vredno, tako tudi to! Ali ne?” Upamo, da ta opomin ne ostane brez vspeha in da bo do takrat storil vsak naročnik in prejemalec lista svojo dolžnost in poravnal zaostali dolg. Vse one gg. naročnike pa, katerim do takrat poteče naročnina, pa prosimo, da isto pravočasno ponové.

Nadalje prosimo vse stare zastopnike, kateri žele še v naprej delati za blagor in napredek lista, da se zglasijo, ter ob enim naznanijo, imajo li še dovolj pobotnic, ako ne, da jim iste pošljemo, kakor tudi imenik naročnikov v tistem kraju. Nadalje prosimo zavedne in za napredek poštvalne rojake po Ameriki, ktere veseli delovati za naš list, in da hočejo prevzeti zastopništvo proti primerni proviziji, da se zglasijo kolikor mogoče hitro pri upravnistvu “Glas Svobode” 665 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

MATIJA ERKLAVEC

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima veliko zalogo raznega blaga v izdelovanju novih oblek, in da popravlja tudi stare, vse po zmerno nizkih cenah.

624 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

JOSIP REMSKO

GOSTILNIČAR

163 Reed St., Milwaukee, Wis.

se priporoča rojakom za obisk. Postreže s pristnimi pijačami in izvrstnimi smodkami. Na razpolago

KEGLJIŠČE in DVORANA

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROBSEL

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.

KENOSHA, WISC.

TELEFON CALUMET 1678

Najfinejše fotografije izdeluje vendar-le samo

P. Schneider

FOTOGRAF

2222 State St., Chicago.

Cene zmerne — postrežba hitra.

Organizacija je moč, s katero računajo vaši delodajalci.

Razgovor med kmetom in Socijalistom.

Spisal: **Anton Serjak.**

Nedelja.

Soc.: Da, to tudi jaz mislim, ti veruješ kar je tvoja volja. Kako mnenje imaš ti o življenju na onim svetu, mi je enako, samo da pošteno in hrabro držiš s svojimi brati, ter pomagaj oddaliti pomanjkanje in bedo na tem svetu.

Kt.: Ti fože, jaz mislim, da to hočem. A kako je pa s patriotizmom; vi nočete nikake očetnjave, niste nikaki patrioti, vi ste nekaka internacionalna banda, kakor je rekel občinski tajnik.

Soc.: Toraj je rekel, da smo mi brezdomovinska banda? Res je to, ima prav.

Kt.: Kaj, on da ima prav? No sedaj smo na jasnem.

Soc.: Ja, ja, prav ima! Mi nimamo nikake domovine, dežela naših očetov ne sliši nam, ne na en košček zemlje nimamo pravice. Jeleni in srne v gozdovih naše očetove domovine ne slišijo nam. Grof zapre gozdove, ter prepove našim otrokom nabirati jagode. Ribe v potokih ne slišijo nam, temveč gospodom. Mi nimamo nič, samo zrak je še naša lastnina in ta je povsod, je internacionalna last.

Kt.: Kaj pa ljubezen do rodne zemlje in do svojega naroda?

Soc.: Vse to ljubimo mi bolj kakor bogatini, kateri patriotizem prezirajo, ter imajo za patriotizem vse najslabše kar se v deželi dogaja. A pogled, bode li ubožnim pridržana ljubezen do rodne zemlje? Moj oče je tu rojen in jaz tudi, a moj stari oče je priseljen iz drugega kraja in jaz in moj oče sva pristojna v oni kraj od koder je stari oče prišel. Ako sem jaz prestar ali dela nezmožen, potem me pošljejo iz rodne kraja, kjer sem preživel mojo mladost, v drugo nepoznano gnjezdo, kjer si lisiče lahko moč voščijo.

Kt.: To je res težavno.

Soc.: Imamo li ubožni jednako pravico v naši domovini? Ne; povsod smo zavrženi. Dolžnosti imamo na izobilje, a nikakor pravico kaj ugovarjati. Ako se pa potrebuje naše kosti in našo kri v vojskinega času, tedaj se nam ukaže, da moramo braniti očetnjavo. In kaj pa mi branimo, da nam pristojna? Očetnjavo si moramo še le priborjati, prisvojiti, v kateri bomo imeli vsi jednake pravice.

Kt.: Kaj se pravi international?

Soc.: To se pravi, da ne poznamo nikakega sovraštva do drugih narodov. Mi slovenski delavci ne zaničujemo nikogar, samo za to, ako je kdo Nemec, Italijan ali Francoz, temveč mi veljavno, da morajo biti vsi delavci edini, ter se skupno boriti zoper tlačitelje delavstva. Nemški delavec, ko dela z menoj v fabriki, ter je tudi v našem društvu, on mi je ljub in drag, in slovenski fabrikant, kateri nas izjema je moj nasprotnik, in ako je tisočkrat moj rojak.

Kt.: Toraj se mi ni treba učiti nemškega jezika, ako hočem pristopiti k vašemu društvu? Bilo bi mi tudi težko v moji starosti se učiti drugega jezika.

Soc.: Od tega ni nikakega govora; tam kjer sta dva naroda skupaj, naj se učé otroci obojega jezika, saj to se že iz lastnega nagiba. Na primer ako sta v eni občini dva naroda, ter puste Nemci učiti svoje otroke samo nemški, a slovenski otroci se učé obojega jezika, ne bodo li potem ravno slovenski, ki so zmožni obojega jezika, napredni?

Kt.: To mi je čisto jasno; ako ne potrebujem, se na mojo starost učiti drugega jezika, potem mi je že prav. Otroci se lahko več jezikov nauči. Toraj niste nikaki sovražniki drugih narodov?

Soc.: Jaz sem ti že povedal, da hočemo mi storiti vse najboljše za vso ljudstvo in ne samo za jeden narod. Za vse hočemo zboljšati razmere današnje be-

de. Pogled, ti si Slovenec, sedaj mi povej, kdo je bil Prešern, Erjavec, Levstik in še drugi? Kt.: Teh imen še nisem slišal.

Soc.: Vidiš, to so bili slovenski pesniki in pisatelji, toda ti in večina ljudstva ne ve nič o teh; za vas niso pisali in zlagali, samo bogatejši se jih vesele. Mi pa hočemo, da vse ljudstvo živi, kar so ti pesniki in pisatelji lepega in koristnega zložili. Nismo li mi boljši zastopniki našega naroda, kakor bogatini, kateri hočejo vse le zase pridržati?

Kt.: Imaš prav, in kar si mi povedal ni padlo na nerodovino tla. Jaz se hočem pridružiti vašemu društvu, akoravno sem že siv, naj bodem nazadnje še rudeč kakor ti; če bodo tudi name tako pazili, kakor nate, kakor da bi bil kaki potepuh. In sedaj lahko pride kaplan in še občinski tajnik, ter naj kričita kolikor hočeta.

Daj mi roko Jože, samo škoda, da ne živi tvoj oče, gotovo bi se pridružil k nam, saj je bil vedno blaga duša in vsakemu dobrosrčen človek.

(Konec.)

SREDNJEVEŠKE RAZMERE.

Mi smo že priložnost imeli, da smo nesramno početje države Georgia ožigosali in hočemo danes razmeram, katere so v tej državi običajne še nekaj pozornosti posvetiti.

V državi Georgia so še za tri leta, in morebiti še za več, jetnike zasebnim podjetnikom v najem dali. Ti zasebni podjetniki izkoriščajo uboge, zapuščene jetnike na nečuvven, prav barbaričen način. Da morajo biti vsega pomilovanja vredni siromaki skrajno izrabljani, sledi že iz tega, ko najemniki podkupujejo in sleparijo že nad pedeset let, da si pogodbe za jetnike pridobé. Po preteku treh let, ko bojo le te pogodbe pretečene, bo baje ta sedanji sistem odpravljen, ko se ga izobraženi Georgičani že zdavna sramujejo in je časopisje prisiljeno, da odstrani tega lopovstva javno zahtevo.

Meščanstvo države Georgia se je zjediniilo, ter zahtevalo odstranitve srednjeveške naprave. Tisto časopisje, ko si hoče sedaj prvenstvo prilastiti, češ, da je ono odpravo jetniških pogodb zahtevalo, se, nakratko rečeno — laže, kajti tisto časopisje — se ve da kapitalistično — je zoper obstoječi sistem začelo pisati, in sicer z oprezno rezervo, ko je bila država Georgia od vseh sosednjih držav že do cela osramotena. Sedaj pa ko je običajno postalo, da razni časniki pišejo zoper sramotenje jetnikov v državi Georgia, je ravno ono vsestransko časopisje tisto ko marsikaj pretirava. Oglejmo si članek kojega piše "Literary Digest" z dne 15. avgusta 1908: Atlanta, Ga., "Journal": "Kdor državo Georgio ljubi, povesi glavo sramu in smiljenja."

"Atlanta Constitution": "Sramotno, barbarno, brutalno."

Governor Hoke Smith, je rekel: "Škoda je, da se ne more le ta sistem v enemu dnevu odpraviti, kateri državi k predbacivanju služi in sromoto dela, a mora še trajati, da pogodbeni čas poteče. Nadjam se, da ne trpi pod tem, šolski zaklad. Sicer, je bila vsa naredba že sama na sebi tako mlovarjena, da bi bila se porušila."

Ljudstvo iz Georgie je imelo svoje in zborovanje na katerih je svoje ogorčenje izražalo nad nekrščanskem ravnanjem. Smešno! Kaj miso imeli Georgiani do sedaj župnikov, cerkva, katekizme in sploh krščanstva?

Časopisje izvan Georgie "Philadelphia Press": pravi:

"Neki mož je bil od "pretepalnega mojstra" toliko časa tepen, da je pod udarci umrl, a truplo je na tleh ležalo dokler ga niso psi požrli."

"Neki 16letni deček je bil prešibek za določeno delo; bil je do smrti tepen."

"Neki upesani črnc je bil do smrti trpinčen in potem so mrtvega na polju pustili ležati."

Vse toje preiskovalna komisija na dan spravila in je vse zapriseženo. "Atlanta Constitution" sama pravi: "Neki velik uporn zamorec je stal na bregu ter ni paznika slušal; nakar se neki drugi jetnik ponudi, da hoče uporneža ukrotiti, in res gre le ta s krampom oborožen nad zamorec; zamorec je imel tudi kramp v roki, ter zamahnil nad napadalca, kateri se je pa mahljaju izognil, a svoj kramp zamorec v lice zamahnil, da je ost prodrla lice, idoča skozi vrat navzdol v pluća. Zamorec pa je vsled zadobljene rane čez 15 mesecev umrl."

"Atlanta Georgia" poroča: — "Neka mati je na tleh sedela z hrbtom ob šotor naslonjena, dva dni starega otroka v naročji držoč, na istem mestu kjer je bila porodila. Paznik ji je ukazal vstati in bila je, z otrokom v naročju, na mestu ustrljena."

"Washington Herald" pripomi: "Država Georgia naj ne jemlje krvnega denarja in vsem grozodejstvom bo v hipu konec, in kaznjenci bojo namesto sužnji, kot rejenci postali."

Mogoče, da je stvar o državi Georgiji nekoliko pretirana, vseeno pa se mora vzeti, da ljudje, kateri so že v pričetku tozadevnih pogodb — kontraktov — sleparski bili, niso z ubogimi jetniki prizanesljivo postopali. V tej deželi je to dobro, da se sme čez take stvari javno pisati — se ve, da mnogi listi stvar po svoje obrnejo, in da je njim za resnico preklicano malo ali pa celo nič: saj da je senzacija, — kar se v monarhističnih državah ne sme in vsled cenzure tudi ne more; toda pomaga le vender, in prej ali slej je krivicam odpomagano.

Koliko se krivice ljudem dogaja v Evropi — Rusiji, Hrvatski i. dr. — a javnost o tem redkokdaj izve. Državni uradniki in lopovski časnikarji pod enim klubom igrajo in gorje tistemu ko trinogom v kremplje pride; — za javnost je mrtev!

Najbogatejši ljudje na svetu.

Skoraj neverjetno, kako da se pri nekaterih ljudeh bogatstvo steka in ogromno nakopiči. Neki Amerikaneec je naredil sestav o sto najbogatejših ljudeh na svetu. Se ve, da ta sestav ne bo brez napak, kajti bogataži ne puste, da bi jim drugi v karte gledali in pri raznih "grafih" ovire delali. Potem se pa tudi, imetje milijardarjev iz raznih vzrokov menjuje, in ta omahljivost vsebuje čestokrat po več milijonov premoženja, in zaradi tega se tako bogatstvo ne more stalno ceniti. Vse-skozi pa je sestav zanimiv: Na čelu sta olnati magnat John D. Rockefeller in pa posestnika rudnikov v Afriki Veit in Robinson. 51 najbogatejših živi v Ameriki in Afriki, 12 na Angleškem, 6 v Rusiji, 6 v Avstriji in 6 v Nemčiji. To so samo taki, ko imajo nad 80 milijonov kron premoženja.

Premoženje 100 najbogatejših znaša približno 30 milijardov kron. Bogatstvo v Evropi je večinoma v rokah knezov, cesarjev in cerkva kot posestva ter je največ podedovano, medtem ko je v Ameriki pridobljeno, in je tudi tekočejši. Od 51 ameriških milijardarjev si je bogatstvo pridobilo: 14 kot bankirji, 7 pri železnicah in petrolejmu, 3 s časnikarstvom, (med temi pa "Glas Svobode ni" vstet! Op. ured.) 2 z prekupovanjem zemljišč, 2 z bakrom, po 1 z pivovarjenjem, tobakom in velelesni- co. V sestavu so eline ženske zapisane: Bertha Kripp pl. Bohlen in Halbach in pa dve Američanki Hetty Green in Anna Weightman Walker.

O "pridobitvi" tega ali takega premoženja ne more govora biti, marveč je dovolj ako pripomnimo, da ga je milijone pridnih čebelic skupaj nanosilo in da ga sedaj uživajo — troti To bogatstvo se ne naslanja na pridobitev lastnih rok, temveč na brutalnem izkoriščanju proletariata.

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj.

JOE FIALA

JOE BOCEK

"THE TWO JOES"

Prodaja obleke, klobukov in moških potrebščin . . .

578 Blue Island Ave.

Šivanje oblek je naša posebnost.

CHICAGO, ILL.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER

MAGNET

GRANAT

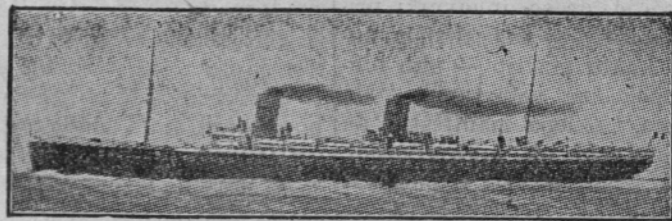
Razvažaj piyo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New Ycrk v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 20.000 HP
Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uradije na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10,
ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
665 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.

Subscription \$1.50 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

"GLAS SVOBODE" IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$1.50
Za pol leta.....75c

ZA EVROPO:
Za celo leto.....kron 10
Za pol leta.....kron 5

NASLOV ZA DOPISE IN POSILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
665 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

DUHOVNIKI ZA SOCIALIZEM.

V New Yorku se je sešla konferenca, katera je sestojala izključno iz duhovnikov, kateri odkrito k socializmu pripadajo. Bilo jih je 161 iz 24 raznih krščanskih ver in sekt, ter iz 36 držav in teritorij. Sestavili so manifest na duhovništvo in cerkva te dežele, v katerem povdajajo, da vidijo bodoči blagor edino v socializmu, ter priporočajo, da se duhovniki priučijo filozofije o socializmu, katera — kakor mislijo — uku biblije popolnoma odgovarja. "Mi verujemo," sklepa manifest, "da gospodarstveni uk biblije najde njegovo izpolnitev le v pomožni družabnosti modernega socializma."

Ko duhovniki sprevidijo, da bodočnost socializmu sliši, to je čisto prav in čisto prav bi bilo, ako bi se fanatični združbarji učenja filozofije, socializma in drugih koristnih nauk, poprijeli; koliko koristnega bi storili za trpeče ljudstvo! Toda, združbar ostane združbar, zavijač, lažnjivec in zopet zavijač. Ne bomo tajili, da nižje vrste duhovniki, ne smejo po svojem prepričanju delati, temveč morajo parirati in poslužiti biti miglajom od zgore, a dobijo se pa odločni ljudje med njimi, kateri niso nikaki "štrebarji", ter odločno nastopijo za svoja načela, in ako treba, tudi svojemu vsega mogočnemu škofu pokažejo. To so naredili mladi duhovniki na Češkem, a posamesniki tudi drugod.

Nasprotnikom socializma ni mogoče; da bi njega napredovanje preprečili; nasprotno: bolj ko se vanj zaletavajo, toliko bolj se širi. Prepovedan sad je naj slajši in tako je tudi v tem slučaju.

Socializem je svetovni preobrat v do sedaj strogo absolutni Turčiji povzročil; socializem je vso Japonsko temeljito prešinil; socializem je Kitajsko prodril in socializem ruši staroveške šege in običaje v Perziji. Socializem je udomačen v Afriki, v Avstraliji, v ogromni Aziji; povsodi socializem uspešno napreduje — uspešno rečemo zato, ko ta svetovna sila je naravna posledica teme, latentne iskre, katera mora po prirodnih zakonih vsplamteti, oživetiti, ko drugače biti ne more!

In to svetovno silo preprečiti, ustaviti ali pa celo uničiti, si domišljujejo ena peščica fanatičnih in mlečnozobih lemenaterjev! Oj, presmešno! Ljudje, kateri hočejo politični boj bojevati, morejo pač več znati, kot preprosto ljudstvo slepiti.

Nam je sicer prav, da se naši nasprotniki proti nam borijo; vsaka stvar bolj da je premleta in očiščena toliko boljša je, in toliko trajnejši je obstanek; s tem bojem se ljudstvo čisti in si bistri um, da samostojno do razsodke pride, je li socializem ali nazadnjaški terorizem boljši, ali je boljše svobodno živeti ali v jarmu tlačanstva zdihovati. Da si ljudstvo umi to samo raztolmačiti, potem bo tudi vedelo, kaj mu je storiti.

Da bi bilo pa mogoče socializem preprečiti ali celo uničiti, to pa ni mogoče in ako prav, se vsi cesarji, kralji, knezi in predsedniki celega sveta po robu postavijo, ne opravijo nič in to iz enostavnosti, ko je socializem svetovni pojav, naraven iz ljudstva.

Cesarji, kralji, knezi, predsedniki, papeži, škofi, duhovniki, kapitalisti in ves ta mišmaš je izšel iz ljudstva in ne obratno; tedaj je ljudstvo ona sila, koja je nastete in nenaštete parasite porodila in jih sedaj preživlja. Toda ljudstvo sprevidi, da so mu brezdelavni troti, ne samo od več, temuč naravnost škodljivi, ko mu v prostem in potrebnem razvoju ovirajo, ter zdravo kri izsesavajo. To ljudstvo občuti na svojem telesu in na svojem imetju, za to ni nobena čuda, da se hoče teh in enakih parazitov otresti in samostojno postati; to pa temveč, ko ima naravno pravico, da ono kar je iz ljudstva prišlo tudi ljudstvo uniči, ko mu je v kvar. Ni ga naivneža, da si bo kozla omislil v svrhu, da mu bo zelnik uničil; so pa navineži, ko si domišljujejo, da bodo socializem zadušili. Dobro! Mi jim veselje slobodno pustimo, toda naj ne bodo presenečeni, ko bojo razočarani.

Toda, povrnilo se k konferenci v New Yorku.

Socialistično navdahnjeni konferenčni duhovniki pravijo v svojem manifestu, "da gospodarstveni uk biblije najde njegovo izpolnitev le v pomožni družabnosti modernega socializma." S tem se socializem ne strinja, in kolikor je nam socialistična filozofija znana in kolikor smo v bibliji podkovani, tako smelo trdim, da socializem nima z biblijo, stare za veze, prav nobenega stika; — kar se pa tiče nove zaveze, to je od Krista dalje, bi se socializem v marsičem strinjal z biblijo, ako nebi bila neštetokrat popravljen, in izvirni uk Krista bil namenoma popačen. Takozvani "Stari Testament" ima v toliko vrednost, da si zamoremo nekoliko socialno življene takratnih časov in takratnega ljudstva oziroma narodov predstavljati; to pa jako pomanjkljivo, ker se stari testament večinoma z vojnimi življenji bavi, posebno od časov vitezev do časov kraljev in potem blizo do Kristovega rojstva. In, kar se mora vpaštevati, da je bila biblija v teku štirih tisoč let od raznih pisateljev in zgodovinarjev pisana, tako je pomanjkljivost dogodb samo ob sebi umevna in pa nezanesljiva brezdvombna. Za časa preseljevanja narodov, babilonski časi in pa suženjstvo Izraelcev, nam so največ gradiva ohranili, toda ko nam ni namen o tem tukaj pisati, tako samo na kratko rečemo, do oni časi so pripravi, da bi se z današnjim socializmom nekoliko v paralelo postavili, toda moralo bi se vedno čas in tradicije strogo predstavljati, kajti z časom se tudi običaji, odnošaji in kulturni napredki drugačijo.

Drugeče stoji z novo zavezo. Tu je mnogo gradiva, katero se s socializmom popolnoma strinja, in še več bi ga bilo, ako ga ne bi bili na raznih cerkvenih zbora uničili. Samo trohica prvotne zgodbene vsebine je na nas prišlo, drugo je vse pokvarjeno, prenarajeno, ali celo uničeno. To pričajo zgodovina krščanstva, cerkvena zgodovina in pa preiskovanja učenjakov koji so svoje življenje v to svrhu posvetili in dokazali pomanjkljivost novega zakona in pa, da še v ostalem mrgoli vse polno falsifikacij.

Tedaj nam ne preostaja družega, kakor da izjavljamo, da biblija ne bo naša rešitve v modernem socializmu in pa tudi, da socializem ima neizmerno važnejšo nalogo, kot se z biblijo baviti in končno, da bo socializem kos svoji nalogi, brez vsake biblije.

Iz Denver, Colo. se poroča, da je dala tu ga. Alice J. Shear, zapreti svojega soproga. Vzrok je sledeči: Herbert Shear, je poleg svoje žene tudi svojo sestrino nad vse rad imel. Bogat, kakor je Shear bi pa tudi ne bilo lepo da bi ljudje o njem slabo govorili, za to je svojo ženo po nekem hudem glavobolu pregovoril, da jo popelje v senatorij, nič slabega se nadajajoč se je dala pregovoriti, a mož namesto v senatorij jo je zapeljal čez državno mejo v Mississippi

državno norišnico, sam se je pa preselil v Colorado in s sestrino poročil.

Sestra zaprte je zvedela za to hudo delstvo svojega svaka, poskusila Sheara pregovoriti, da bi ji pomagal vzeti sestro oziroma ženo iz norišnice s namenom da bo ona skrbela zanjo do smrti proti mesečni kompenzaciji 60 dolarjev, a Shear ni hotel svakinji na nobeno njeno prošnjo odgovoriti. Po preteku osmih dolgih let se je pa sestri le posrečilo rešiti sestro iz zapora med tem časom se je pa tudi Shear drugam preselil in tako so ga sestre ozir. žena in svakinja po daljšem iskanju po vseh Zdr. državah našle v Denver, Colo. in ga dale zapreti kakor tudi njegovo ženo in sestrino. Zadevo je v roke vzelo vladno sodišče, ga. Shear pa zahteva odškodnine 100.000 dolarjev.

M. K. — "Bastile" je bilo ime trdnjavi v Parizu, katera je služila za zapor kamor so francoski kralji zapirali politične in sebi nevarne osebe. Na tisoče nedolžnih ljudi je bilo tu zaprtih, o katerih ni bilo nobene zabeležbe. Kralji so pustili kar po noči vloviti kakc osebo in jo vrgli v grozen zapor, kjer je ostal do smrti. Leta 1789 je ljudstvo naskočilo trdnjavo, in ko je iz nje izpustilo vse vjetnike in orožje pobralo je trdnjavo razdajalo. Ključ od Bastile je Lafayette s seboj v Ameriko prinesel in ga podaril prvemu predsedniku Geo. Washingtonu, kateri visi še danes v veliki dvorani njegove palače v Mount Vernon.

Odrpito pismo.

Obveščeni smo, da se gg. Frank Korčec in Anton Benedikt, v Clevelandu, O. s tem čas preganjata, da naročnike "Glas Svobode" odsvetujeta od ponovitve naročnine, ter s tem nesramnem početju listu "Glas Svobode" financijelno škodujeta. Kaj je povod, dalo takemu lopovstvu ne bomo za sedaj preiskavali mislimo si pa, da si gg. dalčas preganjata, ko momentno ni nikake dedščine v stari domovini za izterjati. Pa naj si bode kakor si hoče, za danes svetujemo imenovanim gospodom, da naj vsako ruvanje proti "Glas Svobodi" v bodoče opuste, kajti vsakem ponovnem slučaju bode mo vedeli, kaj nam je storiti.

Uredništvo "Glas Svobode".
Gospod Janku Petriču, v Chicagi, Illinois, tudi priporočamo, da naj v bodoče opusti nesramno ogovarjanje bodi si to g. Konde, S. N. P. Društva ali kateregakoli posameznika. Ako pustimo mi svoje nasprotnike na miru, pričalkujemo mi obratno isto od njih, drugače pa bomo primorani tudi Janku posvetiti po zaslužanju in zaslugah njegovih dobrih del za idejale z dolgim — jezikom.

Več članov.

Listu podporo

so darovali na izletu v Nottingham: K. Kotnik 15c, Živijo Debs; J. Kunčič 25c. ko je hitro točil; N. Resnik, 25c. ga je pil; N. Potočar, 5c. ko ima dobrega soseda; J. Kane, 25c. ko smo se dobro imeli; D. Blumel, 10c. ko ne gre v cerkev; F. Demojas, 10c. ko zna dobro briti; N. Mavcar, 25c. ker je Pepe R. v Wall street distriktu N. Y. ... rodovine; J. Škof 25c. ker je knjige nosil; A. Ule, 50c. ker je "fajn" harmonike igral; A. Reithofer, 10c. —; A. Papst, 10c. ko je "fajn cigaro vlek"; J. Malenšek 5c. —; in A. Koss, 10c. ko so mu travo pohodili.

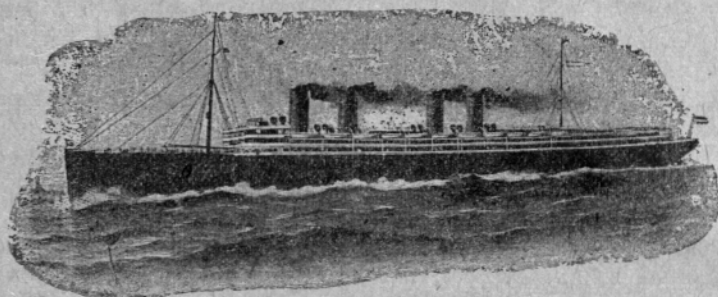
Nadalje so poslali J. Golkonda 25c. M. Maretich 25c. M. Grgich 8c. J. Schustar 25c. in J. Skozer 25c.

Nadalje sta darovala v podporo listu J. Požar \$1.00 in M. Butkovič \$1.00.

Na znanje!

Naprošeni smo objaviti, da hrvaški delavski pevski zbor "Sloboda" in tamburaško društvo "Sloga" priredita dne 10. oktobra t. l. veliko narodno veselico v dvorani Fr. Mladiča, na ogalu Centre in 18 ulice. Vstopnina v predprodaji 15c. pri blagajni 25c.

Nizke cene!!

Vse parobrodne družbe
so znižale cene za
prekmorsko vožnjo

Kdor rojakov želi potovati v
staro domovino, naj se v
tej zadevi obrne na:

Frank Sakser Co.,

109 Greenwich St., New York

6104 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio

Pozor Rojaki!

Gotovo pomoč v bolezni zadobite, ako se obrnete
na Dr. R. Mielke-ja, vrhovnega zdravnika naj-
starejšega in najzanesljivejšega zdravniškega
zavoda za Slovence v Ameriki:

THE COLLINS N. Y. MED. INSTITUTA

On ima nad 40 letno prakso v zdravljenju
vseh bolezni ter EDINI ZAMORE JAMIČTI
za popolno ozdravljenje vsake notranje ali zu-
nanje bolezni, pa naj bode ista akutna ali zas-
tarel (kronična), kakor:

bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, jetrah,
bolezni mehurju, vse bolezni v trebušni votlini, — potem
v nosu, glavi in grlu, nervoznost, živčne bolezni, bolezni
srca, katar, prehlad, težko dihanje, bronhialni, prsni in pljučni
kašelj, bljuvanje krvi, nepravilno prebavo, neuralgio, reumatizem,
giht, trganje in bolečine po udih, zlato žilo, grižo, otekline,
vodenico, padavico ali božjast, nemočnost v spolnem občevanju,
polucijo, posledice onanije, šumenje v ošesih in tok iz ušes gluhost,
izpadanje las, mazulje, srbečino, lišaje, hraste in rane, vse bo-
lezni na notranjih ženskih ustrojih, glavobol, neredno mesečno
čiščenje, belitok, padanje maternice, neplodovitost i. t. d.

On edini na posebni moderni način hitro
in zanesljivo ozdravi jetiko in sifilis, kakor tudi
vsako tajno spolno bolezn moža in žene.

Zdravljenje spolnih bolezni ostane tajno. —

ZATORAJ ROJAKI! Ako ste bolni ali slabi
ter Vam je treba zdravniške pomoči, ne odlašajte z
zdravljenjem in ne obračajte se na zdravnike in zdrav-
niške zavode, katerih delovanja ne poznate, ker tako
brez koristi trošite težko prisluženi denar, temveč na-
tanko opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku
in pri tem naznanite koliko časa traja, kako je nasto-
pila in vse podrobnosti ter pismo naslovite na spodaj
označeni naslov, potem smete mirne duše biti prepri-
čani v najkrajšem času popolnega ozdravljenja. —
Ako pa Vam bolezen ni znana, pišite po obširno knjigo
ZDRAVJE, katero dobite ZASTONJ, ako pismu pri-
ložite nekoliko poštnih znamk za poštino.

Vsa pisma naslavljajte točno na sledeči naslov:

THE

COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th ST., NEW YORK N. Y.

Slovensko Narodno

"SLOGA"

Podporno Društvo

v Milwaukee, Wis.

PREDSEDNIK: IVAN ERMENO, 235 Hanover St.
 PODPREDSEDNIK: MARTIN JELENC, 570 Reed St.
 I. TAJNIK: FRANK MATIC, 163 Reed St.
 II. TAJNIK: FRANK BAČUN, 440 S. Pirce St.
 BLAGAJNIK: IVAN SEM, 79 S. Water St.
 NADZORNI: JOS. KOMAR, FERD. BIZJAK, FLOR. RAKUN,
 ODBOR: FR. AMBROŽ, FR. FUŽIR, FR. BANKO in JOS. REMSKO

Vsa pisma, tikajoča se društva, je nasloviti na Frank Bačun, 440 S. Pirce St.

Društvene seje se vrše na 163 Reed St.
 Društvo "Sloga" ust. 1. jan. 1905, incorporirano 29. jul. 1907 in samostojno postalo 1. jun. 1908.

Društvo je incorporirano v državi Wisconsin in ima polno moč sprejemati posamezne člane ali društva po državi Wisconsin.

DOPISI IN POROČILA

Mount Olive, Ill. 15. sept. 1908
 Nisem imel še priložnosti čitati kak dopis iz tega mesta v nam prikljubljenem listu "Glas Svobode", da bojo pa čitatelji vedeli da tudi semkaj zahaja, ti pošlem nastopne vrstice:

Z delom gre tu bolj počasi, kakor povsod; upamo pa, da se v kratkem obrne na boljše; plača ni ravno narbolja akoravno je delavska organizacija v državi Illinois, dokaj stara. Za borih 36c. ga koplemo, oni, ko delajo pri izkopavalnih strojih, pa dobijo 14c; tedaj 50c. stane tona premoga kompanijo; ako prištevamo še druge stroške, ne pride niti do enega dolarja, in premog je na površju.

Ako premislimo, kako drago se premog prodaja, posebno po zimi, si človek ne more kaj, da bi se ne jezil nad krivico, koja se godi nam delavcem.

Slovenecv nas tu ni ravno veliko, in da bi rekel, da smo naprednega duha bi bilo pretirano; največ se zanimamo za pivo in pa za piščal, kedar da nas bo zopet na delo vabila.

Hrvatov je zelo veliko, a kolikor mi je znano, niso nič boljši od nas. Največ je Nemcev, trgovina je z malimi izjemami, vsa v njih rokah. Mesto je nemško in Nemci ga uredjuje. Salonov imamo nekaj nad dvajset, kateri so razum malih izjem, zmerom odprti, tudi ob nedeljah, akoravno je protipostavno.

V nedeljo 13. sept. smo imeli pogreb v štiri milje oddaljenem mestu Staunton, umrl je bil Anton Mlekuš, Slovenec, 43 let star; umrl je v St. Louisu, dne 11. sept. v bolnišnici zaradi srčne napake, zapušča udovo in enega sina. Pokojnik je bil marljiv človek, kar dokazuje njegov lepo urejen dom.

Pogreb se je vršil ob pol štirih popoldan od njegovega doma; priredil ga je nemški socialdemokratski klub, kojega član je brez dvomno bil. Sodrugi so mu zapeli par žalostnih, nakar se je sprevod začel pomikati proti mestnem narodvoru. Vdeležba je bila velika, kar znači, da je bil pokojnik zelo priljubljen; posebno veličastno je bilo videti delavce korakati pod krasno klubovo zastavo. Prišedši na kraj, mu eden sodrugov bere nagrobnico in pevec mu skažejo zadno čast, ter so položili zemске ostanke v naročje matere zemlje.

Vse se je vršilo jako lepo in mirno in vse to brez nebeških agentov, slišalo se je le ihtenje uboge žene in sina radi nedomestljive izgube. Vidila se je v očeh marskateri solza; bodi mu zemlja lahka.

Še nekaj ne morem zamolčati, kar bode čitatelje mogoče zanimalo.

Omenjeni Anton Mlekuš, je bil član tukajšnjega podpornega društva sv. Barbare spadajoče k K. S. K. J. Društvo se ni mislilo pogreba oficijelno udeležiti radi oddaljenosti, priporočilo pa se je članom, da naj se po možnosti pogreba udeležijo, ker je nedelja in nihče ne trpi nikake škode razven voznine po električni železnici.

Res se jih je bilo nabralo nekoliko, ko pa je imela kara nekoli-

ko zamude, je bilo to enem že preveč in so pričeli godrnjati, da sploh ne gredo nikamor in res niso šli drugam kot v — salon. Ostali pa prišedši na kraj, vprašajo če so že "gaspud" tukaj, ko se jim je pa povedalo, da "gaspuda" sploh ne bo, in da je za pogreb vseeno vse pripravljeno, so se oni izrazili, da oni na tak pogreb ne grejo. (!!!) Neka Nemka jim je par prav gorkih povedala, med drugim tudi tole: "Zadno uro pridete in hočete pogreb imeti pe svoje, a dasiravno smo vam pravočasno poročali, ni bilo nobene ga glasu od vas."

Po teh besedah so pričeli nerovno stopicati semtrtja, a na mo je vprašanje, kaj se je zgodilo sem slišal: "Mi smo katoliš, gremo domu." In šli so drug za drugim, brez da bi spremili svojega sobrata k poslednjem počitku in brez, da bi bili potolažili žalujočo udovo.

Par članov, kateri stojé na lastnih nogah, se je vseeno pogreba udeležilo.

Čitatelj, kaj bodeš ti rekel: so li katoličani prav storili? Ako si razredno zaveden, vem za odgovor, ako nisi se boš pa izgovarjal na različne načine, mogoče tudi dal prav onim dičnim katoliš možem. (?) reci že kar hočeš, istina je, da je katoliška morala dobila krepko zausnico in naš klečep las slovenski narod je še globokoje ponižan.

Trpin slovenski! Vstani, odpri svoje zaspane oči in poglej, kaj se okoli tebe godi. Ne stoj vedno na enem in istem mestu, v temi na zadnjaštva; čitaj napredno časopisje in knjige, ter pridruži se drugim narodom. Čitaj "Glas Svobode", on je orožje, katero neusmiljeno udriha po staroškkih dogmah, koje se razprše v prazen nič, ter gladka pot se ti prikaže koja te pelja do nepreglednih trum razredno zavednih ljudi, kateri te kličejo: "Pridi trpin, prid, tudi ti si naš brat in naš boj, je tvoj boj. Svobodnomisele.

Cleveland, O. 14. sept. 1908
 Cenjeni "Glas Svobode": Vedno imam priložnost čitati, kaj novega v cenjenemu listu "Glas Svobode", in tako sem tudi bral v predzadnji številki, da priredi "Slovenski socialistični klub št. 2." v Collinwoodu, O. izlet v Nottingham na prostor Anton Kosa. Povabljeni so bili clevelandski socialisti, kakor tudi vsi svobodnomiselni rojaki iz Clevelanda, toraj sem se opravičeno nadjal, da bode clevelandska inteligenca precej dobro zastopana, ter da se bojo ponosni naprednjaki v ljudnem vabilu naših vrlih sosedov polnoštevilno odzvali. Ko mislim, da se snem k svobodnomiselnim prištevati, sem se vabilu odzval ter se podal na označen prostor a tja prišedši, sem opazil polno ljudstva, med njimi brojno zastopan naši spol in otroci. Presenečen sem bil in si mislil, da nisem na pravi kraj prišel in to temveč ko nisem nobenega Clevelandčana zapazil. Toda, o, radost! Prišel sem bil na pravi kraj in veselja mi je srce poskakovalo, ko sem videl tako vzajemnost in tak napredok. Pa kaj vraga! sem si mislil:

"O, ne! Nisem bil sam, bilo nas je skupno število, — čujte in strmite — bili smo — trije, piši in čitaj: — Trije svobodnomiselci in napredni Slovenci iz Clevelanda!!
 Odkrito rečeno: sram me je bilo! Toda mislil sem si: saj naši sosedje poznajo reakcionarno mišljenje Clevelandskih nadprtnežev kateri si domišljujejo bog si ga vedi kaj, a so zreli kot slamnati mož v zelniku. Toda pustimo jih; se ne splašaj, da bi se žnjami bavil! Za take "zavedneže" je naj bolje, da se jih prezira.

Zabava je bila čez vse izvrstna; lep red, iskrena vzajemnost in odkritosrčno veselje. Nastopili so govorniki, ter govorili v slovenskem, srbskem in angleškem jeziku. Postrežba izvrstna in žeteti bi bilo kaj več takih izletov, in pa, da bi se Clevelandčanci udeležili, da bi se učili, kaj je vzajemno napredovanje.

Živili, Collinwoodčanci in Nottinghamčanci!

Opazovalec.

Yellowstone National Park.

8. sept. 1908

Res dolgo se ne oglasim, gotovo si že mislil, da sem se kje zalzal, kakor polž po zimi in spin, spanje pravičnega. No, pa polovico bi zadel, a ne popolnoma. "Robim" v parku in socializem učim; nekaj sem jih prav hitro spreobrnil z mojim starim aparatom, toda kakor sam veš so tudi grće vmes in te imajo jako debelo in trdo skorjo. Tukaj brez krampa ne opraviš nič. Pustiva socializem za nekaj minut na strani, in poiščimo moža z malho v kateri nosi po mojem računu okroglih in štirioglatih 3 do 4000 dolarjev.

Dne 24. avgusta ob 10. uri dopoldne napadel je zakrinkan mož z puško v roki vozeče se turiste v Yellowstone National Parku, pobral vso zlatanino, naj si je bila v spomin od stare ali mlade mamice, in tako oskubil 14 kočij v katerih se je vozilo najmanj 120 potnikov; sedem voz je na en hip vstavil. Eden iz med potnikov je moral vrečo držati ostali so pa radi ali neradi metali prstane, ure, mošnjčke in take stvari v zijajočo bisago.

Precej, ko so prve kočije dospele do mene, bil sem pri delu, in mi poročajo o napadu, pustil sem delo in hitel na lice mesta, katero je bilo samo eno dobro miljo od mene. A, ko dospem do kraja, najdem samo en kvater in vozni listek od Gardnerja do Livingstona, se ve da je tudi to dobro. Toda jaz le nisem bil zadovoljen; rad bi bil videl moža pri delu. Pa on jo je že pobrisal z polno krošnjo. Pol ure pozneje so vojaki že sled našli, in ga menda, boječ se za svojo zdravo kožo, zopet zgnubili.

Kapitan me je prašal če znam, katero pot jo je krenil. Seveda znam; pot proti državi Idaho je najbližja, in ako so steze količkaj znane, bode jutri že iz tičnice, ter prav sladko spal, kje v kakšnem zapuščenem medvedovem brlogu. Pa čemu poprašujete gospod Ka, pitam, saj dobili ga itak ne boste, za tolovaje loviti potrebujete mreže. "Mreže?" se začudi Kapitan. Ja take, ko imajo otroci za metulje loviti. Tukaj mi počijo ustnice tako, da sem se mu v lice prav "fletno" nasmejal. On pa pokaže mi hrbet reče: "You no full me." Jaz sem se pa še dolgo rezal za njim. Pri moji veri, da bi ga prej v mrežo vjel, kot ga bode pa ameriški vojaki z konji, dasiravno je tolovaj peš korakal in sicer po zaznamovani hosti; vojaki ga pa iščejo po cestah najprvo, v hosto bodo šli najbrž proti božiču; to je dokaz, da se hudobnih ljudi boje, za to pa mirno tembolj preganjajo.

Pozdrav vsem čitateljem "Glas Svobode." Tebi dragi mi list, pa vedno to pot, ker ravna pot je najboljša pot.

Anton Puščavnik.

Edward Pauch

— gostilničar —
 663 Blue Island Avenue
 CHICAGO.

DR. "RICHTER'S" PAIN-EXPELLER

Najboljše sredstvo proti bolem, revmatizmu, ohromeli hrbenici in enakim težavam je **DR. RICHTERJEV PAIN-EXPELLER.**

Bolečine ozdravi takoj, zmanjša vnetje in mehurje in olajša boleče dele. Drgnite se z njim zvečer in zjutraj; drgnite se dobro, da preide lek v kožo. Pomaga takoj pri raznih bolečinah, ter je najboljši lek za revmo, ghit, vnetje, ohromelost, zaprtje, bolečine v bedrih, za zobobol in neuralgijo. Prodaja se v vseh lekarnah po 25 in 50c. Glejte na sidro pri steklenici — ono vam je zaščita.

F. Ad. Richter & Co.
 215 Pearl St., NEW YORK.

Čitajte rojaki!

Znano je, da se z ameriškanskim kmetijstvom dožene imovitost, neodvisnost in sreča. Drugi narodi kupujejo zemljo, vstanovljajo naselbine, vasi trge, mesta, pomagajo si medsebojno, postanejo imoviti, neodvisni, čislani, ter ohranijo in širijo svojo narodnost. Čas je tudi za nas Slovence, da se osrčimo in oprimemo kmetijstva v Ameriki. Kupimo dobro zemljo in vstanovimo slovenské naselbine, lepo novo domovino, in zaistnimo prijetno bodočnost sebi dragi rodini svoji, in našim potomcem. Prodajemo kmetije in zemlje, in imamo izvrstni svet za naselbine, z zdravim podnebjem, dobro vodo in blizo velikih mest, kjer se vse lahko dobro proda, kjer je industrija živahna in delavec ma denar, ker je njegova plača polovico višja, kot na jugorshodu. Pišite na:

BRUNSHMID, ALBINA & ROVNJAK,
 708 So. 10. St., MINNEAPOLIS, MINN.

POZOR!

OZNANILO!!

VABILO!!!

Vsem cenjenim rojakom naznanjam, da sem prevzel

na 3913 St. Clair Ave., v CLEVELANDU, O.,

dobro znani SALOON

od starosta slovenskega "Sokola" gosp. Louis Rehara. Podpisani se cenjenim rojakom najtopleje priporočam ter se nadjam, da bode vsak zadovoljen, kdor me poseti. S spoštovanjem

Gabrijel Trampuš, gostilničar

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
 Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
 CHICAGO, ILL.
 Telefon Morgan 433.

Rodovitna zemljišča v državi Michigan, an Ogemaw County po \$7.50 v Missouri \$8.50 naprej in v Texas \$15 naprej akter.

Obdelana in neobdelana zemljišča v vseh državah Amerike

Vozne listke (šifkarte), zavarovalnine, pošiljanja denarja na vse kraje, izterjevanje zapuščnine in vsa notarska dela po najnižjih cenah preskrbi

John J. Pollak,
 534z W. 18th St., Chicago, Ill.

Ripley dežela.

Najlepše kmetije ali gozd v največji naselbini Slovencev v Ameriki

Plačilne pogoje si sam napravi. Naše sadje je bilo z prvim darilom na razstavah obdarjeno. Plačlaš express, pošljem ti uzorec kaj tukaj raste.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Prvi in edini samostojen slovenski posredovalec zemlje v Ameriki

ANTON LINHARD & SON

— Pogrebnička —

Kočije za dobiti za vse priložnosti
 471 W. 19th Street Chicago, Ill

Rojaki, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je res.

IZ STARE DOMOVINE

Roparski umor dekana Erjavca
V ponedeljek 7. sept. se je v Ljubljani pričela razprava proti 25 let staremu Viktorju Pangercu, zaradi roparskega umora, ki ga je izvršil 14. junija t. l. nad dekanom in kanonikom Matijem Erjavcem v Vipavi. Ker je bilo 8 praznik se je z razpravo nadaljevalo 9. in porotniki so Pangerea spoznali krivim zavrtnega roparskega umora in sodišče je izreklo nad njim smrtno obsodbo na vešalih. Pomembni je, da je Pangere duševno in telesno do skrajnosti slab, in ker si je bil v zavesti, da prihodnje porotniške dobe ne bi učeal, je sam prosil da ga postavijo že sedaj pred porotnike.

Pred porotnem sodišču v Novem mestu je pa bil v petek 4. sept. obsojen Peter Butala, na 10 let teške ječe poostrene s trdim ležiščem vsake 3 mesece; in sicer radi umora lastne matere Katarine, katero je 12. junija t. l. v prepiru ustreliš, mlajšega brata pa nevarno ranil. Umor se je izvršil v vasi Srednji Radenci na belokranjskem, oče Butala pa je nekje v Ameriki.

Prvi zaupni sestanek slovenskih svobodomislecev se je vršil 7. t. m. v beli Ljubljani v narodnem domu in je bil nepričakovano zelo obiskovan. Udeležili so se ga prijatelji Svobodne Misli iz vseh slovenskih dežel. Natančnejše poročilo sledi.

Državna podpora za pomanjkanje krme. Poljedelsko ministvo je dovolilo za olajšanje pomanjkanja krme na Kranjskem nove državne podpore 300.000 kron. Skupna podpora za Kranjsko znaša torej 500.000 kron.

Vseslovanski shod. Posvetovanja, ki so jih pojedini slovaški zastopniki vodili v Petrogradu in potem v Pragi, se bodo nadaljevala 15. decembra t. l. v Varšavi. — Iz Prage pojde na shod 15 delegatov.

Smrti so rešili 25letnega delavca Franca Stavea iz Vidma pri Krškem, ko ga je pri gradnji kanala pri ženski bolnišnici v Novem mestu zasulo do vrat. Pri reševanju se je najbolj odlikoval orožniški stražmešter Fr. Mohorčič, brez katerega bi bil Stavec gotovo prišel ob življenje.

To je kavelj! V Trstu je 26letni Josip Okelj padel v pijanosti tri metre globoko in obležal kot mrtve. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ga skušali spraviti k zavesti. Res se je mož zbudil, trikrat pošteno kihnil, se parkrat pokušansko pridušil kot Tolminec, potem pa zbežal skozi vrata v prvo gostilno.

Varnostne odredbe v Sarajevu. Vojaško poveljstvo je prepovedalo v mestu in v okolici do 8 km vsako fotografiranje cest, ulic in krajev. Kdor bi se ne držal te prepovedi, se bo proti njemu postopalo z največjo strogostjo. Ta prepoved se tolmači s tem, da hoče biti vojaška uprava pripravljena na vse eventualnosti in da smatra sama položaj v Bosni za skrajno resen!

Velik požar je uničil v Marjanu v Furlaniji poslopja in skladišča črnokajšnje mizarke zadruge. Škode je 200.000 K; 500 delavcev je brez dela.

Polno vina je še po vseh vinorodnih delih Goriške. Ko so mamevrnili vojaki po Furlaniji, so jim dobri ljudje polagali pred hiše kar cele šlake vina. Letos bo vinska letina zopet obilna. Starega vina je še polno, ali vseeno se držijo vinogradniki visokih cen. Neki vinogradnik pri Trzinu ima še polne kleti vina: da bo imel kam spraviti letošnji pridelek, je dal napraviti eisterne.

Tolstojeva 80letnica. Vsem listom na Ruskem se je prepovedalo pisati ob Tolstojevi 80letnici o njegovih političnih mislih in njegovem pomenu. Kateri list bi se bil pregrešil zoper to, ga zatro in tiskarno zapro. Verski Tolstojevi spisi, ki so izšli v inozemstvu, so bili zaplenjeni. Peterburška akademija znanosti pa je kljub prepovedi ondolnega svetega sino-

da izročila jubilanu adresu, pisano v prisrčnih besedah.

Požar. 29. avg. proti večeru je pričelo goreti v vasi Žaloše, ki leži med Podnartem in Otočami, župnije Dobrava pri Kropi. Dve ma posestnikoma je pogorelo vse, hiša in hlev. Drugo vas so ljudje rešili, ki so delali z velikim pogumom. Epa hiša se je vnela petnajstkrat in so jo vendar rešili. Gasilec so se srajce na hrbtu vrnemale, a niso se hoteli umakniti. Ponesrečenca sta potrebna pomoči. Eden si je ravnokar vse novo naredil, a pogorelo mu je, predno je noter prišel in ga je zato občutno zadelo. Drugi pa je že sicer potreben.

Otrok utonil, mati zblaznela. Na Proseku pri Trstu je utonil v čebri 2letni Josip Lukša. Ko je mati videla, da se ji potaplja otrok, padla je v nezavest in ko je prišla zopet k zavesti, je bila blazna. Tudi oče otrokov je brez cilja več ur taval okrog vsled hude dvojne nesreče. Žena bo kmalu porodila.

Vrat si je prerezal v magdalen, ski bolnišnici v Trstu 24letni Ernest Stokel iz Trsta. Vzrok neozdravljiva bolezni. Predno je prišel zdravnik, je izknavel.

Smrten padec. V Zagrebu je padel z voza kmet Mato Ivančan tako nesrečno, da je obležal mrtve.

Zaklal je v Apačah pri Ptuj občina Sv. Lovrenc na Dravskem polju, dne 6. t. m. zvečer 18letni sin Franc Zajc, kmečki sin. 17letnega tovariša Janeza Kavčevića. V neki hiši so dekleta pletla vence za ženitovanje in zvečer so tja prišli — kakor običajno — tudi fantje; ko pa sta se imenovana nekaj sporekla, je zabodel Zajc Kavčevića tako močno v levi bok, da so mu takoj čreva izstopila ki je 7. t. m. dopoldne po groznih mukah umrl. Morilca so zaprli. Opomniti je še, da imajo tamkaj celo vrsto klerikalnih društev, mladeniško in deviško Marijino družbo, pa vključ temu se gode taka grozodejstva. Udeleženci so vsi, fantje in dekleta, v "Marijini družbi".

Dva "ogleduha". Sedaj bodo trasirali tudi železniško črto Sv. Lucije-Kobarid. Inženiri že hodijo po gorah. Deželni inženir in neki drugi sta bila pred Kobridom ter sta ogledovala, kod bi šla črta in imela razpet zemljevid pred sabo. Neki finančni stražnik ju je videl pa tekel povedat orožnikom, da sta blizu dva gospoda, katere se mu zdita sumljiva, ter gledata okoli in imata pred seboj zemljevid. Orožnik se je opasal s sabljo in vzel puško, pa hajdi iskat "ogleduha". Dobil je oba gospoda inženirja ter ju prašal, kdo sta, in zahteval legitimacijo, katere pa nista imela. Morala sta z njim na orožniško postajo, kjer pa se je dognalo, da sta gospoda dobra "ogleduha", ker bosta merila železnico, katero gorjani že težko pričakujejo.

(Marijine hčere z romanja Sv. Gore.) "Gorica" javlja, da so bile Marijine hčere tako u jokane, da se niso mogle posloviti od podelbe Marije. A nekatere so rekle, da je bilo veliko težje se posloviti od nekega "fajn" gospoda, katerega so polne hlače. In nekatere hčere Marijine so bile tako raztrešene, namesto odgovarjati pri litanijah: vslihi nas, o gospod! — so pevale "Oh, kako so fajn gospod". Kakšen spektakel so pa doma napravile, ko so pribrenčale te razdražene ose k svojim družinam? To je bil vrag z njimi, da jih ni bilo mogoče pomiriti. In to vse zato, ker so bile od tovaršic in "fajn" gospodov naščuvane, in ker so videli in zvedele toliko lepih stvari na romanju. Vrhu tega so zdaj na novič vabljeni v Log. aj, da kdo bo to vzdržal? Reši nas, o Gospod, teh romanj, drugače vse vrag pohrusta.

VODAK-OVA GOSTILNA
683 Loomis ul. na vogalu 18. Pl.

Ima lepo urejeno dvorano za zabave in zborovanja
TEL. CANAL 7641

Ali gledate za dobro kupčijo?

Nasha prodajalna jih je polna in vse so vredne Vaše pozornosti. Z veseljem bode te naše ponudbe, ko se prepričate o lepem, cenem in trpežnem blagu

Nasledne izvauredno nizke cene samo za

T A T E D E N .

Čevlji za šolske dečke, delani iz teletnine s dvojnimi podplati in trpežnega usnja, velikost 1 do 5½ letne, par za \$1.24 velikost do 13½ letne, par za **98c**

Čevlji za šolske deklice, za zavezat ali za zapenjat, iz finega dongola usnja, čedni in trpežni. Velikost za do 11 letne, navadna cena \$1.25 sedaj samo **89c**

Fini ženski čevlji, delani iz dongola usnja, samo za zavezat, trpežno usnje, elikost štev. 3 do 7, navadna cena \$2.00 sedaj par samo **\$1.39**

Obleke za šolske dečke, dobro in trpežno delane suknja "double breasted" in hlače do kolen, velikost 9 do 15 letne, samo za časa te razprodaje.... **\$1.69**

Kape za šolske dečke, zaloga za dečke dobro delanih kap, golf ali yacht kroja, čisto volnene na izbiro, samo skoz to razprodajo komad po **19c**

Do kolen hlače za dečke, delane iz črnega ali modro barvanega ševijota, kroj vsakega para zajamčen, velikost 4 do 14 letne, vredne po 50c. par sedaj samo **39c**

Šolske obleke za dekleta, delane iz čistega pralnega perkalja in ginghama, kakor bele Lawn dresses. Velikost 8 do 14 letne, samo za časa razprodaje **95c**

Nogavice za otroke, zaloga močnih črnih nogavic, široko in fino zaroblene, nekatere vredne do 15c. Vaša izbira par po **62c**

Spodne obleke za moške, zaloga možkih teških spodnjih oblek, nekatere vredne do 69c. Vaša izbira samo **33c**

Spodne obleke za ženske, zaloga naravno barvanih spodnjih ženskih oblek nekatere vredne po \$1.00 sedaj samo **59c**

Spodna krila za ženske, delane iz finega in razkošnega črnega satina, bogato garnirane, izvanredna cena je **79c**

Volnene hlače za moške, zaloga možkih dobro delanih hlač iz kasmira, vseh navadnih velikosti vredne po \$1.25 par sedaj **79c**

Flaneletna spodna ženska krila, zaloga navadno barvanih ženskih kril iz roznate, plave ali bele flanelete, najboljša cena **49c**

Čisto lanene brisače, velika zaloga, katere se ne prodaja nikjer spod 12½c. yard, sedaj samo **72c**

Čisto bela Shaker flanel, mehka in volna, primerno za otroško perilo, navadna cena 10c yard sedaj samo **42c**

Fini jeklen obešalnik za kuhinjo, dobite brez plačno ako kupite kake stvari za 25c vrednosti.

Mr. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Moderna gostilna.

HOERBER PIVO IN DOBRA KUHA.

Slovenci, to je slovensko podjetje in za dobro postrežbo Vam jamči

MARTIN NEMANICH
813--22 St., blizu slov. cerkve, CHICAGO.

Slovenci!

Gotovo, da se poznamo. Prejšem delal 9 let v Bernardovi vinarni na Blue Island Ave., sedaj imam lastno in dobro urejeno

GOSTILNO

na 680 Blue Island Ave., blizu Atlas pivovarne.

IG. F. HALLER.

ATLAS PIVO. BUSINESS LUNCH

PRVI DOLAR

prihranjen je samo nenačuden slučaj. Drugi dolar prihranjen povzroči navado, ki navadno vodi do bogastva. Odprite še danes vlogo s

Industrial Savings Bank

652 Blue Island Ave.

Odprto vsako soboto večer do 8 ure

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82--84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Atlas in Pilzen pivo, likerji, smodke, prost prigrizek.

Zastopnik najboljših parobrodskih črt Pošiljatev denarja na vse dele sveta po najnižjem kurzu in točno.

Mohor Mladič

572 Blue Island Avenue blizu Loomis St.

Telephone Canal 3214.

CHICAGO,

ILLINOIS

John O. Hruby

TRGOVEC

s pohištvo, železnino, pečmi, karpeti itd.

Peči in ringerji (wringers) se hitro in dobro popravijo

589-591 Centre Avenue

Chicago, Ill.

FOTOGRAFIJE,

katere hočete imeti prišle mesece so velike važnosti seobno za bodočo nevesto in ženina. — Za te poročne slike je

Wilke

Izkušen fotograf, vodia

Slike izdelam po zmernih cenah v najboljši izdelovalnici fotografij. Obisk naše galerije slik Vas o tem prepriča.

391-393 Blue Island Ave., vogal 14. Place

ESTABLISHED 1883 — CHICAGO — PHONE CANAL 287

"Vsa Vaša zdravila izvrstno delujejo. Jaz sem popolnoma zadovoljen na njih delovanju." Jos. F. Hanak, St. Mary's Seminary, La Porte, Tex

BOLI-LI VAS HRBET?

Ali izgledate blede in zabuhli v obraz? Ali vas bole noge? Steli slabi? Ali je vaša voda barvna in boleča? Trpite-li na pomanjkanju sape? Ako res, potem imate gotovo kako nadlogo v obistih ali jetrih. V takih slučajih bodete našli, da bo

SEVEROVO Zdravilo za obisti in jetra

vaš najboljši prijatelj. Poskusite eno steklenico istega in se prepričajte. Pravilno rabljenje in hoja na svežem zraku bo najbolje delovalo v vsakem slučaju takih bolezni. Cena 75c in \$1.25.

"Vaše Zdravilo za obisti in jetra—katerega eno steklenico sem porabil—je pomagalo tako, da je odstranilo mojo zaspanost iz glave. Tudi Vaš Življenski balzam, ki sem ga rabil pred časom, je dobro in veliko pomagal. Vsaki nered pri prebavljenju in druge želodne neredi so izginili." John Kasprrek, Deweyville Texas.

Prebavljate li pravilno?

Ako ne, potem storite kakor je g. Kasparek. Pomagajte narovi k delovanju. Poskusite

Severov Življenski balzam

Rabite ga po navodilu in kmalu se bodele počutili kakor nov človek. To je okrepčevalna tonika in pomoč živjenja. Cena 75c.

Ali vas boli glava?

Glavobol je skoro najpogostejša bolezen, ker na istej trpe včasih skoro vsakdo ne glede na starost.

Severovi Praški zoper glavobol in nevralgijo

bodo premenili vaše hudo stanje. Ozdravili so že tisoče. Poskusite jih. Dvanajst praškov v vsaki škatlici. Cena 25 centov.

PRODAJAJO SE V VSEH LEKARNAH. VEDNO VPRAŠAJTE SAMO ZA SEVEROVA ZDRAVILA

Zdravniški nasvet damo na zahtevo zastonj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Nekatere prodajalne trde, da

cena tega ali onega je za polovico...

niža. Mi tega ne storimo. Temveč pridite in oglejte si naše blago. V zalogi imamo najlepšo vrsto OBLEK, SLAMNIKOV, KLOBUKOV, OV RATNIC, SRAJČ SPODNJE OBLEKE itd. Pridite in oglejte si naše vzorce za moške obleke. Oglejte si našo zalogo OBUČE.

TEL. CANAL 1198

J. J. DVORÁK & CO.
UNIOVI KREJČÍ a ODEVNÍČÍ

Kloboučníci a obchodníci zboží výpravným
ZAKÁZKOVÉ PRÁCI VĚNUJE SE
• ZVLÁŠTNÍ POZORNOST •
598-600
BLUE ISLAND AVENUE

RAZNO IN DRUGO.

Tri Italijane sta ustrelila dva Avstrijca v Esenu ob Ruri ter po begnila v vozu. Vseh pet se je skupno vozilo v vozu, dokler se niso sprli.

Justični minister slepar. Bivši danski justični minister Alberti se je sam javil oblasti, da je izvršil mnogo velikih sleparij in ponarejanj.

Huda kazen. Vojaško sodišče v Sobotki na Hrvaškem je obsodilo vojaka Trejbarja na sedem let ječe, ker je delil po vojašnicah protivojaške in anarhistične spise.

Papež Pij X. je rekel albanskemu škofu Burklju, da bi najrajši šel v Ameriko. Tudi je dal duška svojemu domotožju po Benetkah ter pristavil, da ne bo več dolgo živel.

Lucheni prosi sa pomiloščenje Morilee cesarice Elizabete je naprosil iz ječe svojega bivšega zagovornika, naj pošlje cesarju prošnjo, da posreduje v jubilejnim letu za njegovo pomiloščenje pri švicarski oblasti.

Madjarizacija "Ungaro Croate". Ogrskohrvatsko paroplovno društvo na Reki naročilo je v Trstu štiri nove parnike, ki bodo vsi razen enega nosili madjarska imena. Poslednji parnik se bo zval "Lika". — Eden parnik se je izročil prometu že 1. sept.

Brezžično brzojavljenje preko Oceana. Kakor poročajo iz Pariza so z Eiffelovega stolpa že dosegli brezžično brzojavno zvezo s Casablanko, Berlinom in Londonom. Prihodnjé se bodo vršili poskusi z New Yorkom. V New Yorku priredijo aparate na stolpu zavarovalne družbe Metropolitan Life.

128.000 kron za zlomljeno nogo. V Berlinu so popravljali tlak, neda bi bili zgradili kraja. Neki trgovec je vsled tega padel ter si zlomil nogo. Zahteval je od tvrdke, ki je hodnik popravljala, zelo visoko odškodnino. Končno se je tvrdka z njim pobotala ter mu izplačala 128 tisoč kron odškodnine.

Odsodba Sičinjskega razveljavljena. Kasacijsko sodišče je razveljavilo izrek lvovskega porotnega sodišča, ki je obsodilo na smrt morilca Sičinjskega ter odredilo novo obravnavo pred lvovskim porotnim sodiščem. Ničnostni pričoži se je ugodilo zato, ker je sodni dvor zavrnil predlog Sičinjskega zagovornika, naj bi se preiskalo morilčevo duševno stanje.

Denarno pismo ukradla. K poštarju v Tövsi na Ogrskem je prišla na obisk njegova 21letna nečakinja baronesa Jolan Banffy. Ko se je moral odpeljati poštar v sedmo občino, oddal je ključke ženi, in ji rekel v navzočnosti svoje nečakinje, da je v blagajni 4200 K. Poštarjeva žena je zbolela in ta trenutek je uporabila nečakinja, prisvojila si iz blagajne denarno pismo z vsebino 4200 K in izginila. Po daljšem času so jo orožniki vendar izsledili pri njenih sorodnih v Radnotu. Pri njej so dobili samo še 1000 K.

"Pozitivno znanstveno delo teologov" katoliške in pravoslavne cerkve se je pečalo z neizmerno važnim problemom: Kaj je prav, raba skvašenih ali neskvashenih kruhov pri maši. V resnici primeren tema za "pozitivno znanstveno delo", od katerega je odvisno dušno izveličanje ali pa večna poguba vernih. Kaj bi neki rekel Kristus o ljudeh, ki se imenujejo njegove namestnike na svetu in ki tratio svoj čas na tak način in begajo ljudi s takimi "vprašanji"?

Nemoralnosti v petrograjskem dekliškem zavetišču. Ves Petrograd je razburjen vsled nečuvnih nemoralnosti v dekliškem zavodu. Deklice so se po vrsti pritožile, da so bolne. Zdravniška preiskava je dognala, da je bilo 11 deklic v starosti 8 do 13 let posiljenih. Preiskava pa je spravila sploh strašne stvari na dan. Deklice je izrabljaj sam ravnatelj, zdravnik dr. Makarov, ki je 55 let star ter ima odrasle hčere. On jih deklice v zavodu zelo ljubil, jih zdravil ter jih obsipaval z darili, da so mu bile zelo vdane ter

na vse trdovratno molčale, kar je počenjal z njimi. Ko pa je šel ravnatelj na dopust, so se nekatere razbolele tako, da so se morale pritožiti, nakar so prišle hudobi je na dan. Ravnatelja so zaprli.

Neverjetna sirovost. V Nici so zaprli nemškega komponista Emila Haueka, ki je igral veliko vlogo v najodličnejših krogih, doma pa je imel že pol leta svojo ženo zaklenjeno v temni čumnati. Sedem se je že dalje časa čudno zdelo, da hodi Hauek vedno sam, a ker ni bilo med njim in ženo nikoli dobrega razmerja, mislili so, da ga je žena zapustila. Končno pa je le nekdo slišal ženo v stanovanju jokati, kar se je naznalo policiji. Policijskemu komisarju Hauek ni hotel odpreti, temuč so morali v stanovanje vlomiti. Po temnem hodniku so prišli do čumnate, v kateri je bila nesrečna žena zaprta. Vtemni sobici z zabitim oknom so našli na železni postelji v krvavih in umazanih cunjah liki okostnjak shujšane komponistovo ženo. Ko je policaja zagledala, začela se je bedasto smejeti. Revi se je v zapori omračil duh. Po celem telesu je imela rane, a brezsrčni mož trdi, da je večkrat padla s postelje ter se pobila, dasi je očitno, da jo je mož tako hudo pretepal. Od tod izvirajo tudi krvavi madeži o katerih pravi mož, da je žena pobila toliko mrčesa v postelji. Ko so nesrečno ženo prinesli na zrak, je omedlela. Zdravniki domijo, da bi ostala živa.

Zemljiška posest na Norveškem je boljše in pravičnejše razdeljena, kakor kjerkoli drugod na svetu. Norvežani so demokratičen narod, ki nima ne plemstva ne veleposestva. Na celem Norveškem so le komaj tri posestva, ki bi zaslužila ime veleposestva, vsa druga zemlja je razdeljena v kmetije. Kmetij je skupaj 120 tisoč; od teh jih obdelujejo kmetje s svojimi družinami 109 tisoč, 11 tisoč je pa oddanih v najem. Tudi na Danskem, kjer živi po krvi in jeziku Norvežanom najsorodnejši narod, bodo veleposestva kmalu zginita. Neprestano se parcelirajo in prodajo kmetom. Norveški in danski kmetje so v nekaterih strokah kmetijstva prekosili vse narode na svetu. To je plod izvrstnega šolstva v teh deželah. V obeh kraljevinah ni več domačina, ki bi ne znal čitati in pisati; takih srednjih in visokih kmetijskih šol ni ma noben drug narod na svetu. Kakor Danci in Norvežani.

Strela je ubila župnika.

Dne 22. m. m. se je bivački župnik Ladislav Pap, na vozu pelal v bližnje mesto; nakar je nevihta nastala, ter treščilo v župnika, da je bil takoj mrtev. Ko bi bilo treščilo v kakega socialista, liberalca ali svobodomiselnega sploh, takoj bi duhovniki vrisč zagnali: To je božja kazen, brezverca je bog s strelom kaznoval itd.! Toda mi, ko nismo ne klerikaleci in ne fanatiki somo rečemo: Grom je prirodna sila, katera ne izbira kamor trešči, naj si bo potem socialist, brezverec ali pa pristni nebeški agent. Samo poslednjim bi priporočali, da v sličnih slučajih ne bi nesrečo v svojo propagando izkoriščali, temveč ljudstvo poučili, da je grom in strela naravni pojav in da nima z nebeško komando ničesar opraviti.

Cenjeni zdravnik Collins N. Y. Medical Instituta: —

Vaša poslana zdravila sem porabil ter se počutim popolnoma zdrav tako, kakor sem bil pred boleznijo, a molčal sem toliko časa, da sem se prepričal, da sem do kraja ozdravljen, ker se mi bolezen ni več povrnila.

Iskreno se Vam toraj zahvaljujem za vse, kar ste mi storili ter Vam ostajam vedno iskreni prijatelj. M. Augustin

Box 93 Crested Butte, Colo.

CARL KLANCHNICK

9634 Ave. N. S. Chicago, Ill.

Prodaja mleko, grocerijo, prekajeno in drugo meso, kakor vse v njegovo stroko spadajoče stvari. — Točna postrežba in nizke cene v najboljšo zadovoljnost kupovalcev.

Pozor rojaki!

Potujočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagi in drugim po okolici, naznanjam, da točim v svojem ravno kupljenem

saloonu "Triglav"

vedno sveže "Atlas" pivo in vsakovrstne likerje. Unijske smodke na razpolago. V zabavo vam služi popravljeno kegljišče in "pool" miza. Zagotavljam solidno postrežbo in se priporočam za obilen obisk.

John Mladič

617 So. Center Ave., blizu 19. ceste, CHICAGO, ILL.

VACLAV DONAT

izdeluje neopojne pijače, sodovico in mineralno vodo.

756 W. 19 St. Tel. Canal 6296

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

"MARIJA POMAGAJ" NA BREZJAH.

Na Brezjah oziroma pri "Mariji Pomagaj" na Gorenjskem, se je dne 30. avgusta t. l. vršila slovesna obletnica, ko so soho ali kip Marije kronali.

Božja pot pri Mar. Pomagaj pa ni samo na Kranjskem, temveč je tudi dobro znana na Primorskem, Goriškem, Štajarskem, Koroškem i. dr.

Poleti in do pozne jeseni vidiš vse ondotne ceste polne raznih ljudi: moške, ženske; mlade, stare; zdrave bolehave. Tu molijo, tam pojejo nabožne pesmi v raznih narečjih. Izplača se, da si človek stvar ogleda.

Le ta "Božja pot" je že jako stara: cerkev je bila kot podružnica podrejena k fari Brezje, ter sta tudi brezovski župnik in kaplan preklicano mastne dohodke vlekla. Toda sedanji ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič, je izprevidel, da je na Brezjah oziroma pri "Mariji Pomagaj" zlati rudnik, kateri preplača vse ondotne "čudeže" torej je frančiškane tje naselil, da vspešneje ljudstvo molžejo. Ni pa treba misliti, da k "Mariji Pomagaj", samo nerazsodno ljudstvo roma. Kaj še! Na Brezjah vidiš razno sodrgo, katera se med siromake "berače" meša, ter pomaga gospodom nuncem nevedno ljudstvo za denarce olajšavati.

Naj tu navedemo jeden slučaj, katerega nam je nekdo pripovedoval. Pravil je sledeče:

"Bil sem po opravih v Kranju. Neko nedeljo opoldan sem šel v gostilno "Pri Jeleni" kjer sem tudi obedval. Nakar pride v gostilno neki, približno štirideset let stari možki in za njim pridrvi pet ali šest ženskih srednje starosti. To je bil vrišč in blebetanje vse vprek, a najbolj glasen in šaljiv je bil možki kateri je razne umestne in neumestne burke uganjal; takoj sem zapazil, da se hoče pri ženskah intezezantnega narediti, kar se mu je tudi posrečilo, ker so se mu na vse pretege krohotale in smejale. Ko je cela družba mizo zasedla, so si kosilo in pijačo naročili in to ne bi bilo nič čudnega, saj mora jesti, vino piti vsak človek, toda blebetavi možki je mojo pozornost nase potegnil, ko je bil pri jedi jako izbirljiv. Naročil si je juho, govedino z prikuho, pečenko s salato in "potico", ter vse to je zalil s šterimi vrčki piva. "Kaj bomo 'šparali', saj nam ničesar ne manjka, pa naj bo še en "pis-ker", itd. tako se je možakar postavljaval, a ženske so mu priterjevale ter se dobro gostile. Konečno so vsaki svoj račun plačali in odšli.

Ostirko sem prašal, kdo da so ti ljudje, a ona je odgovorila da so romarji. Plačal sem tudi jaz, kar sem z kučijazem "zaslužil", se vsedel na voz in se odpeljal proti Trzliču. Predno se cesta razcepi ter vodi ena v Trzlič a druga na Brezje itd. sem omenjene romarje prehitel in dobro rot dalje sem se pri neki gostilni ustavil. Zaradi večjega posla sem velel kočijažu naj dene konje v hlev, a jaz sem stopil v hišo. Bilo je v prostorni veži polno piveev in tudi jaz sedem k eni mali mizici ko je bilo v veži bolj prijetno in hladno kot pa v sobi. Naročim si vrček pive in ko pride krčmar sva se domenila, da opraviva najne zadeve med krščanskim naukom, ko odidejo ljudje v cerkev. Ni minulo dvajset minut, kar po lagoma in pokvečeno v vežo pristopica moj znani "romar", levo roko je imel od rameni dol vso povito ter jo nosil na okoli vratu ovi ti ruti. Jaz sem bil iznenadjen, poprej zdrav in čil človek a sedaj taka pokveka. Aha, sem si mislil, to je "čudež", in radovedno sem opazoval početje, ptiča. Obraz je imel nekako skremžen, da me je smeh lomil, govoril je kastrovsko narečje, vsakemu piven je obvezano roko pod nos pomolil rekši, da se mu je posušila in enake stvari; dobrosrčni Gorenjci so mu denarje dajali, on je pa hvaležno stokal, a povrh vsakega pre-

jetega daru, še dotičnika nadlegoval, da mu je moral tudi pit dati; češ da že tri dni ni nič pil in da je vsled vročine ves izmučen. Čudom čuda sem jaz vse to opazoval in ni mi šlo v glavo, da zamore človek biti toli hinavski, predrzen in lopovski. V veži je bilo kakih 50—60 piveev in videl sem, da je od vsakega kolikor toliko v dar dobil, vrhu vsega se ga je lopov pa še napil. Neka "sveta" jeza me je obšla, ko sem videl, kako se ljudstvo z pobožno krinko izkorišča, in kako se lopovi od žuljev drugih gosposko goste ter vse to na pristni krščanski podlagi. Konečno se "lumpaci vagabundi" k kmeni privleče ter počne svoje eksperimente delati. Pomoli mi "suho" roko pod nos, pripoveduje, kak siromak da je, da že tri dni ni nič pil, da je lačen, da bo od "majke božje" milost za me sprosila in bog vedi kaj še vse. Meni se je te komedje izdela dovolj, vrelo je pa tudi pošteno po meni kar šinem kviško, mu jih z mojo palico dve prav gorki čez pleča prisomolim in ker sem bil blizu vrat je v trenutku potepuh na cesti ležal. Proklete, toje bil čudež! Piveci so strme gledali kaj to pomeni, da prosjaka tepem, lopov na cesti se je pobral ter pretel in pripoznam da položaj je bil zame nekoliko kritičen. Bal se nisem, a vsa stvar se mi je zdela neprijetna. Toda tretji čudež se je na planu pojavil v osebah dveh orožnikov. Ko je bil šunder prav živahen vstopil je stražmojster in en orožnik iz Kranja. S stražmojstrom sva si bila dobro znana ter mu ob kratkem vse obrazložim; on veli orožniku naj lopova prime, toda lahko rečeno a težko storjeno. Lopov jo je bil odkuril in orožnik ga je šele izvan vasi dohitel in nazaj prital. Žepna preiskava je nad sto kron denarja na dan spravila zraven pa še razno orodje kakoršnega vlomilec rabijo; zdrav je bil popolnoma. Odvedli so ga v Kranj, kjer se je doznalo, da je bil star znanec raznih ječ in da so ga tudi v tistem času s tiralnicami izkali. O njegovih spremljevalkah nisem ničesar več čul, a prepričan sem bil, da so bile vlačuge kojim vladar je bil oni falot."

Taki so čudeži koji se na raznih "božjih potah" dogajajo.

Tako, kakor smo rekli, se je na Brezjah oziroma pri "Mariji Pomagaj" slovesnost obhajala kot obletnica kronanja sohe ktera ima predstavljati "čudodelno Marijo." Le to svečanost niso mogli ne frančiškani, ne razni nunci in niti ljubljanski škof Bonaventura sami odpraviti, temveč da je bil teater bolj efektan in privlačen prišel je knez in nadškof goriški dr. Frančišek Sedej, da je svojo spretnost o ljudskem slepljenju pokazal. Ako bi Marija pri Brezjah res čudeže delala, bi gotovo goriškega škofa z drugimi špasvogelni vred iz cerkve treščila, kakor je oni z lopovom v gostilni storil.

Duhovnik poneveril četrtilijona.

Zaradi velikanske defraudacije so na kolodvoru v Neapolju, kanonika Frai, iz Sorrente, v trenutku prijeli, ko jo je mislil popihati. Frai je iz siromašne rodbine, a radodaren človek, ter je imel lepo karijero pred seboj. On je pri nadškofu Giustinianu toliko ugleda in zaupanja vžival, da ga je le ta imenoval za blagajnika nadškofijske kurije v Surrento. Tako je Frai upravljal imetje, katero milijone znaša. On je nenevarjal njemu zaradni denar in z njim špekuliral. Napravil si je svilorejo in potem tovarno za svilu zgradil si je graščini podobno hišo in živel gospodsko. Začele so krožiti razne govorice, kar je dalo nadškofu povod, da je preiskavo odredil, katere so velikansko defraudacijo dognale. Kanonik Frai je pognal 248.500 lir. Frai se je nadškofu pred noge vrgel, ter ga prosil, naj ga nikar ne izda javnosti, ter da mu hoče v letnih obrokih po 25.000 lir (!) vse povrniti. Nadškof je bil s ponudeno

pogodbo zadovoljen, toda Frai io ni držal. Frai je bil na kolodvoru aretiran, kar je velikansko presenečenje med občinstvom povzročilo. Ta dogodek je zopet cvet morale. Kako je Krist rekel: Kraljestvo moje ni od tega sveta?!

Tekanje za življenje.

Pri tekanju običajno dajejo slabjšim tekačem pripomočna sredstva, v ta namen, da tekmuje s strajnišem tekačem. Pri vsakdanjem dirkanju našega življenja se nikdo ne zmeni za slična sredstva. Močnejši odrine slabjšega, ter ne ovirano dirja naprej. Ali ni dolžnost onih, ko nimajo zadostne moči, da si jo priborijo? Slast pri človeku je podlaga moči. Nepustite opešati slast, marveč uživajte nemudoma Trinerjevo zdravilno grenko vino. To zdravilo vred prebavljenje in povrne slast in moč. Je dobro proti vsem želodečnim nezgodam, nervoznostim in oslabelostim. Rabite ga ne mudoma, kadar se slabega počutite. Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalcu Jos. Triner, 616 — 622 So. Ashland A. Chicago, Ill.

CUNARD HUNGARIAN AMERICAN LINE

Iz New Yorka v Sredozemsko morje in Adriatička oristanišča. V REKO potom GIBALTARJA, NEAPELJA IN TRSTA.

Novi, moderni parniki s dvema vijakoma.

Slavonia, Pannonia, Carpathia, Ultonia (Težki 10,000 do 13,000 stotov)

Parnika "CARONIA" in "CARMANIA", dva največja parnika na svetu celo leto redno vozita.

CUNARD STEAMSHIP COMPANY LTD.

F. G. WHITING, ravnatelj. 67 Dearborn St., Chicago

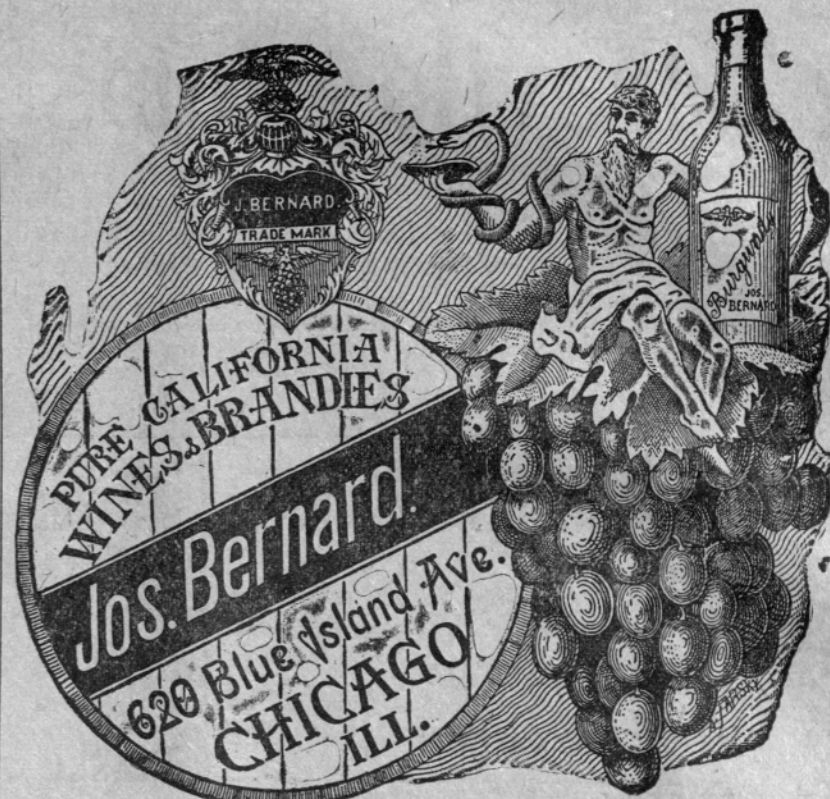
Najnovejša slovanska tvrdka

EMIL BACHMAN

580 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pilsil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

NAVARNO ZNAMENJE

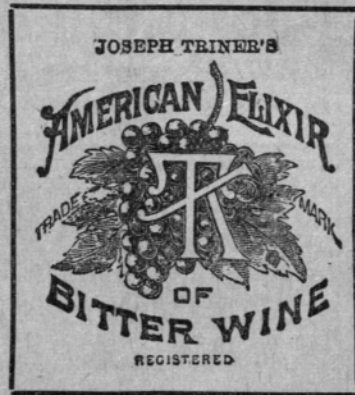
Jako malo ljudi postanejo žrtve, takojšnjih nevarnih bolezni. Navadno neka nejevolja se počuti pred napadom, ali vsako ostane neopaženo, ali se ga prezre. Taka nejevolja je **navarno znamenje narave**. Marebiti je bodlaj, slabost, zabasanost, onemoglost ali skoraj vedno je

POKVARJEN APETIT

kar nas opozarja na dejstvo, da tukaj nekaj ni v redu. Moder človek nikdar ne prezre opomine, vedoče provdobra, da bi iz tega lahko postala nevarna bolezen. Mogoče, da bi prošlo brez zdravil. Mi Vam želimo, da bi bili na varnem, to pa zamorete biti le ako vživite

TRINERJEVO ZDRAVILNO GRENKO VINO

To zdravilo deluje hitro. Ojačuje želodec njega žleze in okrepuje živce k rednemu delovanju, in ako so rane v želodečnih žlezah jih ozdravi v najkrajšem času. Storilo Vam bode, kar nobeno drugo zdravilo na svetu ne učine. Vam bode

pospešilo dober tek, popolno prebavljenje, mirno spanje, ojačilo mišice in živce, očistilo kri, dalo zdravo barvo, energijo, korajžo in popolno zdravje.

Vzdrževalo Vam bode Vašo družino močno in zdravo, zato ker se lahko daje otrokom kakor odraslim. Koristi vsakemu želodcu, naj bo bolan ali zdrav. Urejuje njega delovanje in je edino želodečno zdravilo.

UPRAŠANJE. Ali ste že kedaj opazili, da so Vas nekteri trgovci prevarili, ko so Vam dajali ponarejeno "grenko vino" na mesto TRINERJEVEGA, katero je **EDINO GRENKO VINO**? Bodite previdni in zavrnite vse ponarejeno. Ako potrebujete zdravilni nasvet, pišite nam in naš zdravnik Vam ga bode dal brezplačno.

Rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino v vseh notranjih želodečnih boleznih. Na prodaj v lekarnah, v dobrih gostilnah in pri izdelovalatelju

JOS. TRINER,

616-622 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.